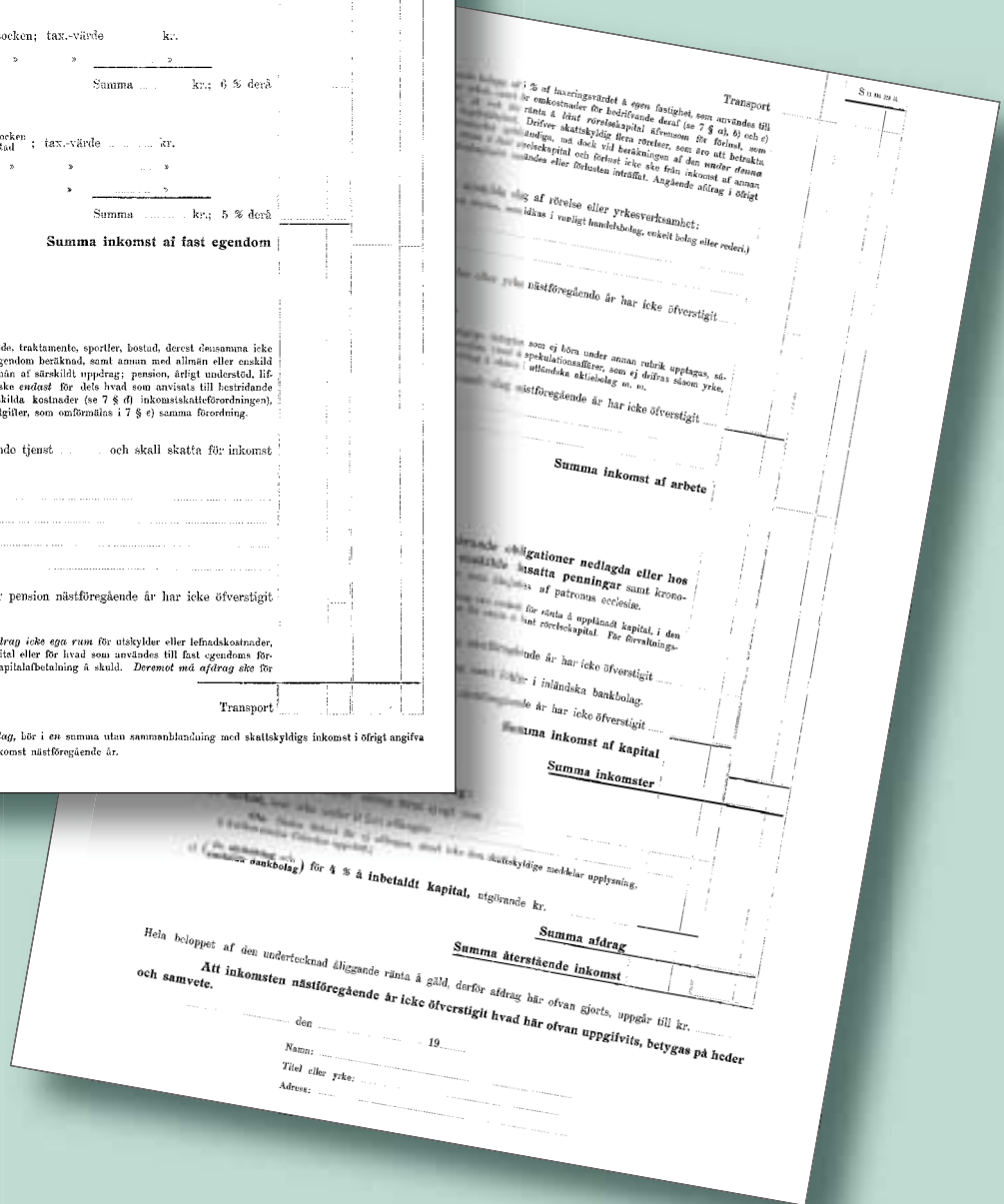

U p p g i f t

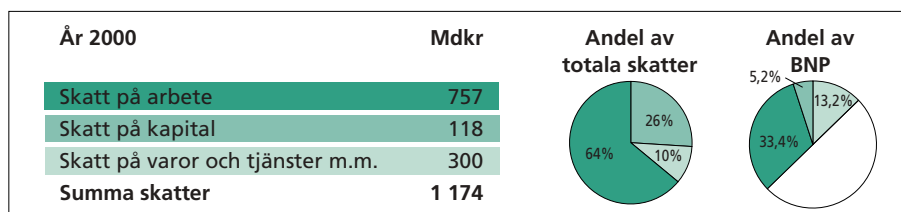
till ledning vid undertecknads taxering år 19

	Summa
A. Inkomst af fast egendom.	
<small>Såsom inkomst af fast egendom anses den inkomst, som är genom fastighetsbesittning beskattad. Denna inkomst <i>beräknas</i> efter det fastigheten för nästföregående år åsatta taxeringsvärde och anses utgöra a) af jordbruksfastighet sex kronor för hvarje fulla ethundra kronor af taxeringsvärdet samt b) af annan fastighet och frälseränta fem kronor för hvarje fulla ethundra kronor af taxeringsvärdet. Delegare i vanligt handelsbolag skall lemna uppgift beträffande den på honom beaktande andel af bolaget tillhörig fastighet.</small>	
Undertecknad eger följande fastighet:	
<small>Likastald med egare är sådan <i>innehafvare</i> af fast egendom, som derför erlägger beviljning.</small>	
1:o) Jordbruksfastighet:	
..... i	socken; tax.-värde kr.
..... i	> >
	Summa kr.; 6 % derä
2:o) annan fastighet och frälseränta:	
..... i	socken; tax.-värde kr.
..... i	> >
frälseränta af	> >
	Summa kr.; 5 % derä
Summa inkomst af fast egendom	
B. Inkomst af arbete.	
1:o) Inkomst af tjänst eller pension.	
<small>Härunder uppgifvas aflöning, arvode, traktamente, sporter, löstod, derest (dessa sanna icke är säson löstodarens inkomst af fast egendom beräknad, samt annan med allmän eller enskild tjänst förenad förmån); inkomst och förmån af särskildt uppdrag; pension, ärligt understöd, lif-ränta och undantags-förmån. <i>Afdrag</i> må ske endast för dels hvad som använts till bestridande af de med behållen tjänst förenade särskilda kostnader (se 7 § d) inkomstskattelöfverordningen), dels de med enlute och tjänst förenade utgifter, som omnämnats i 7 § e) samma förordning.</small>	
Undertecknad åtnjuter inkomst af följande tjänst och skall skatta för inkomst af följande uppdrag:	
.....	
uppår pension från	
Undertecknads inkomst af tjänst eller pension nästföregående år har icke öfverstigit	
2:o) Inkomst af rörelse eller yrke.	
<small>Vid inkomstens uppgifvande må <i>afdrag</i> icke egen rum för utskylder eller lefnadskostnader, för ränta å den skattskyldiges eget kapital eller för hvad som använts till fast egendoms förbättring, tillökning af inventarier eller kapitalafbetalning å skuld. <i>Derest</i> må <i>afdrag</i> ske för</small>	
Transport	
Anm. Skattskyldig, som är delegare i <i>kommunditbolag</i> , läte i en summa utan sammanblandning med skattskyldigs inkomst i öfrigt angifva den honom tillkommande andel af <i>bolagets</i> inkomst nästföregående år.	

Genom 1902 års taxeringsreform öfverfördes den direkta beskattningen till staten och självdeklarationsplikt infördes. För första gången infördes progressiv statlig inkomstskatt. Progressiviteten begränsades till maximalt 4 procent. Bilden visar den första deklarationsblanketten för inkomståret 1902.

Skatt på arbete

- Skatt på arbete tas ut dels som inkomstskatt, dels som socialavgifter. År 2001 inbringade dessa skatter sammanlagt 757 miljarder kr vilket utslaget per invånare motsvarar 85 000 kr.
- Skatten på arbete motsvarade 2001 drygt 33 procent av BNP och utgjorde 64 procent av totala skatteuttaget.
- 1,2 miljoner eller 18 procent av inkomsttagarna hade inkomster som översteg skiktgränsen för statlig skatt år 2001. Bland de heltidsanställda var andelen 35 procent.
- 39 procent av personerna i aktiv ålder pensionssparar. Det är vanligare att kvinnor pensionssparar än män. Sparandet är i genomsnitt lägre bland kvinnorna.
- Kommunalskatten i kommunerna varierar år 2003 mellan som lägst 28,90 procent och som högst 33,72 procent. Skattekraften varierar från som högst 190 procent och som lägst 75 procent av riksgenomsnittet.

4.1 Historik

Skatt i form av arbete utkrävdes tidigt i form av natura- och arbetsprestationer för krig och stormansvälde i form av vårdkasar, fartyg och manskap i ledungsflottor och motsvarande. Dagsverken och natura-prestationer var under tidig medeltid en vanlig skattepålaga dels till världsliga herrar för brukande av åker och byggande av borgar samt gästning, dels till kyrkan för kyrkobyggande och i form av tionde av all säd (varav 3/10 till prästen och i övrigt andelar till biskopen, kyrkan och socknens fattiga). Skattetrycket uppfattades som högt – då på samma sätt som

nu. Åren 1356 och 1434 ledde det växande skattetrycket till skatteuppror, år 1356 mot Magnus Eriksson och år 1434 mot Erik av Pommern, det sistnämnda lett av Engelbrekt.

År 1810 infördes progressiv inkomstskatt första gången, en skatteform som avskaffades efter ett par år. År 1812 tillkom istället skatter i form av person-, objekt- och klasskatter. Klasskatterna var kopplade till yrkesklass och därpå förmodad åtföljande skattekraft. År 1861 slopades klasskatterna och ersattes med en proportionell skatt med en procent på behållen inkomst av arbete och kapital.

Grundstenen för den beskattning av arbete vi har idag lades 1903, då man införde en progressiv statlig inkomstskatt och systemet med självdeklaration. Källskattesystemet, dvs. att skatten på arbete betalas in löpande under året av arbetsgivaren, infördes först 1947.

Kommunalskatten fick sin nuvarande utformning genom den skattereform som genomfördes 1928. Fram till rösträttsreformen 1918 var den kommunala rösträtten satt i förhållande till den kommunalskatt man betalade.

Arbetsgivaravgifter introducerades första gången 1960 i samband med införandet av ATP. Under 1970-talet höjdes avgifterna successivt och uppgick i slutet av decenniet till ca 35 procent av lönesumman.

Fram till 1970 sambeskattades makar dvs. deras inkomster lades samman och skatten togs ut på den samlade hushållsinkomsten och inte i förhållande till de enskilda individernas inkomst. År 1971 infördes särbeskattning av makars inkomster. Ökande förvärvsintensitet bland kvinnor och jämställdhetsaspekter drev fram förändringen.

En stor genomgripande reform av stora delar av det svenska skattesystemet genomfördes åren 1990-1991. Reformen innebar breddade skattebaser och sänkta formella skattesatser. De indirekta skatterna fick ökad vikt. Syftet med reformen var att åstadkomma en samhällsekonomiskt effektivare beskattning genom minskade skatte-kilar¹ och en mera likformig beskattning.

4.2 Skatt på arbete idag

Skatt på arbete tas idag ut i form av statlig och kommunal inkomstskatt på individernas arbetsrelaterade inkomster samt som olika former av avgifter som antingen betalas di-

rekt av företagen (arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt, egenavgifter) eller av individerna (allmänna egenavgifter). Underlaget för beskattning av arbete är löner eller andra förmåner man erhåller som anställd, egenföretagares inkomst av näringsverksamhet samt de ersättningar individerna får via socialförsäkringarna vid utebliven arbetsinkomst t.ex. sjukförsäkring, föräldraförsäkring och pension. Socialförsäkringsersättningarna kan ses som i tiden omfördelade arbetsinkomster.

Inkomståret 2001 uppgick skatt på arbete till totalt 757 miljarder kr (4.1 Tabell) vilket motsvarar drygt 33 procent av BNP.

4.1 Tabell

Skatt på arbete åren 1992-2001, mnkr
Overview of taxes on labour 1992-2001, MSEK

	Inkomståret Income year									
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Statlig inkomstskatt (Central gov. income tax for individuals)	17 234	17 879	21 386	23 444	25 930	29 345	31 909	29 577	33 479	34 616
Kommunal inkomstskatt* (Local income tax for individuals)	245 216	249 694	261 911	271 727	284 060	292 666	306 370	323 154	336 304	359 389
Skattereduktioner (Tax reductions)								-3 488	-18 866	-36 147
Delsumma inkomstskatt på arbete (Total income tax on labour)	262 450	267 573	283 297	295 171	309 990	322 011	338 279	349 243	350 917	357 858
Arbetsgivaravgifter (Employers' social sec. contributions)	211 912	185 242	191 972	214 631	230 629	237 492	251 422	266 275	283 558	299 356
Egenavgifter (Social sec. contributions for self-employed)	5 463	4 821	4 876	5 472	5 820	5 652	5 980	6 434	7 153	7 396
Allmänna egenavgifter (General social sec. contributions)	-	6 559	13 749	28 989	37 539	46 438	56 687	59 965	63 074	65 749
Särskild löneskatt (Special tax on certain earned income and pension costs)	10 301	9 579	10 018	9 982	11 552	12 872	16 131	18 772	22 348	25 337
Delsumma sociala avgifter (Total social security contributions)	227 676	206 201	220 615	259 074	285 540	302 453	330 220	351 445	376 133	397 838
Beskattning av tjänstegrupp-liv (Tax levied on benefits of occupational group insurance)	1 216	1 064	1 079	1 014	1 061	910	802	1 004	904	1 065
Skattereduktion för byggnadsarbete "ROT" (Tax reduction for housing improvements)	-	-1 025	-2 522	-	-1 179	-2 307	-2 476	-1 081	-	-
Sjöfartsstöd (Shipping support)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-206
Total skatt på arbete (Total tax on labour)	491 342	473 813	502 469	555 259	595 412	623 067	666 825	700 611	727 953	756 555
Dito i procent av BNP (As percentage of GDP)	33,1%	30,7%	30,5%	31,3%	32,8%	33,0%	33,8%	33,7%	33,1%	33,4%

*)Åren 1992-1999 ingår kyrkoskatten i den kommunala inkomstskatten. Fr.o.m. 2000 då kyrkan skiljts från staten ingår kyrkoskatten inte längre i kommunalskatten vilket orsakar ett skift i nivån mellan 1999 och 2000. År 1999 uppgick församlingsskatten till 11 miljarder kr.

Källa: RSV och ESV. Taxeringsutfallet, riksbokföringen samt statistikdatabasen GIN-Skatt.

¹ Med skattekil avses ett marginalskattebegrepp som utöver den inkomstskatt och de egenavgifter som är direkt synliga för individen även inkluderar arbetsgivaravgifter och konsumtionsskatter.

4.3 Den arbetande befolkningen och arbetsin-komsterna

4.3.1 Omfördelningsbehov mellan aktiva och passiva perioder i livet

Ingen människa kan ta hand om sig själv och försörja sig genom eget arbete i livets alla skeden. Vi arbetar ungefär halva livet men måste ha försörjning hela. För att trygga uppehållet i barndom, ålderdom, vid arbetslöshet och sjukdom m.m. måste en omfördelning ske mellan aktiva och passiva perioder i människornas livscykel.² Omfördel-

ningen organiseras på olika sätt. En del löses inom familjen. Försäkringslösningar, avtal mellan arbetsmarknadens parter, lån och eget sparande är andra vägar. Skattefinansiering är en annan lösning. Var tyngdpunkten lagts varierar mellan olika länder. Sverige har via de lagstadgade socialförsäkringsavgifterna en förhållandevis hög skattefinansiering av den sociala tryggheten.

Trygghetsarrangemangen – oavsett om de löses via skatter eller på annat sätt – tar i anspråk närmare halva nationalinkomsten. Mindre än halva befolkningen är sysselsatt med förvärvsarbete (4.2 Tabell).

4.2 Tabell

Befolkning och sysselsättning 1993-2002, tusental personer och arbetade timmar
Population and employment 1993-2002, number (thousands) and hours worked

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Förändring perioden 1993-2002	
											abs. tal Change period 1993-2002 abs. figures	dito % in %
Befolkning (Total population)	8 719	8 781	8 827	8 841	8 846	8 851	8 858	8 872	8 896	8 925	+206	+2,4
20-64 år (20-64 years)	5 033	5 076	5 112	5 129	5 142	5 156	5 174	5 199	5 225	5 250	+217	+4,3
Sysselsatta (Economically active population)	3 964	3 928	3 987	3 963	3 922	3 979	4 069	4 159	4 239	4 244	+280	+7,1
därav i arbete (of which at work)	3 314	3 326	3 391	3 383	3 348	3 361	3 456	3 497	3 537	3 517	+203	+6,1
därav tillfälligt frånvarande (of which temporarily absent from work)	650	602	596	580	574	618	611	662	702	727	+77	+11,8
relativt frånvarotal (absent persons in percent)	16	15	15	15	15	16	15	16	17	17		
Öppet arbetslösa (Unemployed)	356	340	333	347	342	276	241	203	175	176	-180	
I åtgärder (Engaged in labour market measures)	192	231	198	202	191	173	142	113	112	117	-75	
Öppet arbetslösa i % (Unemployed in percent)	8,2	8,0	7,7	8,0	8,0	6,5	5,6	4,7	4,0	4,0		
I åtgärder i % (Engaged in labour market measures in percent)	4,4	5,4	4,6	4,7	4,5	4,1	3,3	2,6	2,5	2,6		
Sysselsatta per invånare, % (Economically active population in percent of total population)	45,5	44,7	45,2	44,8	44,3	45,0	45,9	46,9	47,7	47,6		
Arbetade timmar (Number of hours worked):												
– total antal i miljoner (in millions)	6 452	6 549	6 672	6 651	6 582	6 678	6 858	6 929	6 966	6 885	+433	+6,7
– per sysselsatt (per person economically active)	1 628	1 667	1 673	1 678	1 678	1 678	1 685	1 666	1 643	1 622	-5	-0,3
– per invånare 20-64 år (per person aged 20-64)	1 282	1 290	1 305	1 297	1 280	1 295	1 325	1 333	1 333	1 311	+30	+2,3
– per invånare (per person)	740	746	756	752	744	754	774	781	783	771	+31	+4,2

Anm: Sysselsättningen avser förhållandena under en genomsnittlig mätvecka enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Personer som har sysselsättning men är lediga en hel mätvecka på grund av t.ex. semester, föräldraledigt eller sjukdom hamnar i gruppen "sysselsatta frånvarande".

Källa: Konjunkturinstitutet samt SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU).

² Denna fråga behandlas djupare i ett antal SNS-rapporter: "Välfärdspolitik i kristid – håller arbetslinjen" (1998), "Från dagis till servicehus. Välfärdspolitik i livets olika skeden" (1999), "Privatiseringens gränser – perspektiv på välfärdspolitikerna" (2000), "Ny kris i befolkningsfrågan?" (2001) samt "Alternativ i välfärdspolitikerna. Hur möter vi en åldrande befolkning och internationalisering?" (2002).

4.3.2 Antalet arbetade timmar har ökat sedan lågkonjunkturen i början av 1990-talet

Från högkonjunkturåret 1990 till lågkonjunkturåret 1993 minskade antalet arbetade timmar med nio procent. Antalet totalt arbetade timmar var som lägst år 1993. Därefter har en återhämtning skett. Åren 1994 och 1995 ökade antalet arbetade timmar med drygt 3 procent. Åren 1996-1997 stagnerade antalet arbetade timmar och följdes av en kraftig ökning åren 1998-2001 och därefter en minskning år 2002. Sett över hela perioden 1993 till 2002 har antalet arbetstimmar ökat med inemot sju procent. Återhämtningen under perioden 1993-2002 kan hänföras till att fler är sysselsatta. De som är sysselsatta arbetade år 1999 i genomsnitt 57 timmar mer än 1993. Därefter har frånvaron från arbetet ökat och den genomsnittliga arbetstiden per sysselsatt är år 2002 5 timmar lägre än 1993. Befolkningen har ökat. Slås de arbetade timmarna ut per invånare har antalet arbetade timmar ökat med 4,2 procent mellan 1993 och 2002 – från 740 till 771 timmar. Förändringar i antalet arbetade timmar har betydelse för

skattepolitiken. Vid en nedgång, som den i början av 1990-talet, ökar omfördelningstrycket mellan de som arbetar och de som inte har arbete.

4.3.3 Ca 180 000 individer har förvärvsinkomster över 500 000 kr

Ser man till befolkningen över 18 år inklusive pensionärer och egenföretagare, totalt sju miljoner individer, fördelar sig de taxerade förvärvsinkomsterna år 2001 på sätt som framgår av 4.3 Tabell.3 Omkring 250 000 individer har ingen eller så låg förvärvsinkomst att de inte behöver deklarerera. Ca 4 miljoner inkomsttagare har förvärvsinkomster som understiger 200 000 kr, 1,9 miljoner har inkomster mellan 200-300 000 kr och nästan 700 000 har inkomster mellan 300-500 000 kr. Det finns 157 000 personer med inkomster mellan en halv och en miljon och 20 000 som får mer än miljonen i inkomst från förvärvsarbete. Inkomsttagare med inkomst över en halv miljon utgjorde 2,5 procent av antalet personer, hade 10,2 procent av de taxerade förvärvsinkomsterna och betalade drygt 14 procent av de direktdebiterade skatter som tas ut på arbetsinkomster.

³ Samma uppgifter med en mer detaljerad inkomstklassindelning återfinns i 4.36 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

4.3 Tabell

Befolkningen över 18 år fördelade i inkomstklasser efter taxerad förvärvsinkomst. Uppgifter om antal inkomsttagare, inkomstsummor samt skatt på arbete i form av inkomstskatt, allmän pensionsavgift samt skattereduktioner, inkomståret 2001

Total population aged 18 years or more by assessed income from employment and business showing number of persons, income amounts, taxes on labour in form of central government income tax for individuals, local income tax for individuals, general pension contribution and tax reductions, income year 2001

Taxerad förvärvsinkomst, tkr	Antal personer, tusental	Taxerad förvärvsinkomst, mdkr	Skatt på arbete (mdkr) i form av					Tillfällig skatte-reduktion	Summa
			Statlig inkomstskatt	Kommunal inkomstskatt	Allmän pensions-avgift	Reduktion			
Assessed inc. from work, KSEK	Number of persons, thousands	Assessed inc. from work, BSEK	Taxes on labour (BSEK) in form of					Total tax reduction	Total
			Central gov. inc. tax	Local inc. tax	Pension contribution	Reduction	Temporary tax reduction		
0	253	0	0	0	0	0	0	0	
-100	1 530	85	0	14	2	-1	-1	14	
100-200	2 509	384	0	104	18	-9	-2	111	
200-300	1 882	455	1	130	29	-14	0	145	
300-400	517	176	7	51	10	-5	0	63	
400-500	177	78	6	23	3	-2	0	31	
500-1000	157	100	13	29	3	-2	0	44	
1000-	20	34	7	10	0	0	0	17	
Samtliga (All)	7 045	1 311	34	361	66	-33	-3	425	
varav för följande kategorier (by categories):									
1. Pensionärer (Pensioners)	1 607	214	3	54	0	0	0	56	
2. 18-24 år (18-24 years)	711	58	0	15	4	-2	-1	17	
3. Egenföretagare (Self-employed)	147	24	0	7	2	-1	0	8	
4. Löntagare (Employees)	3 729	930	30	264	57	-29	-2	321	
5. Övriga (Others)	851	85	1	22	2	-1	0	24	

Anm: Kategorierna i tabellen är avgränsade på följande sätt. Ingen under 18 år är med. Grupp 1 består av ålderspensionärer. De är således 65 år eller äldre. Grupp 2 är ungdomar i åldern 18-24 år. Inget krav finns på inkomst. Grupp 3 och 4 är personer med minst 10 000 kronor i förvärvsinkomst (definierad som summan av lön och inkomst av aktiv näringsverksamhet). Är lönen större än inkomst av aktiv näringsverksamhet så förs man till löntagare. I annat fall till företagare. Om förvärvsinkomst saknas eller är under 10 000 kronor så ingår man i övriggruppen.

Källa: SCB:s inkomststatistik, bearbetning av Storurvalet 2001.

Medelinkomst för heltidsarbetande ca 278 000 kr

Av de förvärvsarbetande 2001 kan ca 3,7 miljoner karakteriseras som anställda. Antalet egenföretagare som går med överskott och har sin huvudsakliga inkomst från näringsverksamhet uppgår till i storleksordningen 150 000. Av de anställda i åldern 20-64 år arbetade inemot 71 procent heltid, 18 procent lång deltid och 12

procent kort deltid (4.4 Tabell). Av de 1,8 miljoner anställda männen arbetade 83 procent heltid och 17 procent deltid. Av de 1,9 miljoner anställda kvinnorna arbetade 58 procent heltid och 42 procent deltid. De heltidsanställda utgjorde 71 procent av de anställda och svarade för 83 procent av de sammanlagda arbetsinkomsterna för anställda. Den genomsnittliga arbetsinkomsten för de heltidsanställda var 278 000 kr.

4.4 Tabell

Antal anställda och genomsnittlig och medianarbetsinkomst 2001 för anställda som inte har företagarinkomst i åldersgruppen 20-64 år, efter sysselsättningsnivå och kön
Total numbers of employees and average and median employment income 2001, employees aged 20-64 with no entrepreneurial income, by activity level and gender

	Antal anställda		Medel- inkomst, tkr	Median- inkomst, tkr	Total arbets- inkomst för resp. kategori, mdkr	Dito i % av arbetsinkomsten för samtliga anställda
	tusental	i % av samtliga anställda				
	Number of employees thousands	share (%) of all employees	Average income, KSEK	Median income, KSEK	Total employ- ment income by category, BSEK	Do. in % of all employment income
Helårs- och heltidsanställda 90-100 procent av årsarbetstiden <i>(Year-round full-time (90-100 per cent) employees)</i>						
Män (Men)	1 533	41	305,3	264,5	468	53
Kvinnor (Women)	1 091	29	239,8	220,6	262	30
Samtliga (Total)	2 624	71	278,0	244,3	730	83
Deltidsanställda 50-89 procent av årsarbetstiden <i>(Part-time (50-89 per cent) employees)</i>						
Män (Men)	153	4	173,1	150,7	26	3
Kvinnor (Women)	500	13	158,7	152,8	79	9
Samtliga (Total)	653	18	162,1	152,3	106	12
Deltidsanställda 1-49 procent av årsarbetstiden <i>(Part-time (1-49 per cent) employees)</i>						
Män (Men)	154	4	103,8	74,5	16	2
Kvinnor (Women)	287	8	95,9	82,2	28	3
Samtliga (Total)	441	12	98,7	79,8	44	5
Samtliga anställda <i>(All employees)</i>						
Män (Men)	1 840	49	277,3	249,0	510	58
Kvinnor (Women)	1 879	51	196,3	190,1	369	42
Samtliga (Total)	3 719	100	236,4	217,2	879	100

Källa: Statistiska centralbyrån. Bearbetning av Inkomstfördelningsundersökningen 2001.

Av de 2,6 miljoner heltidsarbetande anställda (4.5 Tabell) hade 74 procent inkomster under 300 000 kr, 21 procent inkomster i intervallet 300 000-500 000 och

5 procent inkomster över en halv miljon. De heltidsarbetande företagarna redovisar medelinkomster som uppgår till strax under 60 procent av de heltidsanställdas.

4.5 Tabell

Helårs- och heltidsarbetande anställda och företagare i åldersgruppen 20-64 år med fördelning på inkomstklasser och kön år 2001
Full-year and full-time workers (employees and entrepreneurs) 2001, in the 20-64 age group, by income from work and gender

Kön Gender	Antal (tusental) i inkomstklasser (tkr) Number (thousands) by income interval (KSEK)									Samtliga All	Arbetsinkomst, tkr Income from work, KSEK	
	<100	100-140	140-180	180-220	220-260	260-300	300-500	500-1000	1000-		medel- inkomst average income	median- inkomst median income
Anställda <i>(Employees):</i>												
Män (Men)	11	20	79	267	353	276	409	106	12	1 532	305,3	264,5
Kvinnor (Women)	15	36	136	357	243	145	142	18	0	1 091	239,8	220,6
Samtliga (Total)	25	56	215	623	596	420	552	124	12	2 624	278,0	244,3
Företagare <i>(Entrepreneurs):</i>												
Lantbrukare och övriga företagare <i>(Farmers and other entrepreneurs)</i>	51 ¹	21	24	16	16	10	13	4	0	155	161,8	142,1

1) Inklusive företagare som har negativa inkomster.

Källa: Statistiska centralbyrån, Inkomstfördelningsundersökningen 2001.

4.4 Administrativa uppgifter kring skatt på arbete

4.4.1 Inkomsterna redovisas i en självdeklaration

Beskattningen av fysiska personers (individer och dödsbon) arbets- och kapitalinkomster sker per inkomstår. Inkomsterna redovisas i en självdeklaration som lämnas in till skattemyndigheterna på våren efter inkomståret ("taxeringsåret"). Sedan 1995 finns ett förenklat sätt att deklarerera som kan användas av flertalet inkomsttagare. Skattemyndigheterna skickar ut en blankett "Förenklad självdeklaration" med förtryckta inkomstuppgifter. De förtryckta uppgifterna har lämnats till skattemyndigheterna som kontrolluppgifter från arbetsgivare, pensionsinstitut, banker m.fl. Inför deklarationen av 2002 års inkomster har lämnats nästan 80 miljoner kontrolluppgifter (se sammanställning i 4.7 Tabell) varav 17 miljoner avseende löner, pensioner och andra sociala ersättningar och drygt 62 miljoner avseende kapital m.m. Stämmer uppgifterna på den förtryckta deklarationsblanketten behövs bara en underskrift på att uppgifterna är riktiga. I annat fall kompletterar deklareranden blanketten

med tilläggsuppgifter. De vanligaste orsakerna till att tilläggsuppgift lämnas är yrkande om avdrag för arbetsresor och redovisning av vinst/förlust vid försäljning av värdepapper och småhus. Vid mer komplicerade inkomstförhållanden, om man t.ex. har inkomst av näringsverksamhet eller om man är delägare i handelsbolag, lämnas en "Särskild självdeklaration".

År 2002 kunde individer för första gång lämna deklaration elektroniskt. År 2003 utnyttjade tolv procent av individerna (808 000) denna möjlighet. 592 000 använde sig av Internet och 216 000 av telefon.

Ca 7 miljoner deklarationer

Vid 2002 års taxering lämnades 7 miljoner deklarationer avseende fysiska personer varav 5,7 miljoner förenklade och 1,3 miljoner särskilda deklarationer. Av de förenklade var 58 procent utan tilläggsuppgifter. 59 000 personer skönsbeskattades. Därutöver har ca 800 000 personer, i första hand barn, blivit maskinellt beskattade för kapital utan att ha lämnat deklaration. Av de deklarationer som lämnades av individerna ändrades inemot sex procent vid skattemyndigheternas deklarationsgranskning.

4.6 Tabell

Antal inkomstdeklarationer från individer och dödsbon 1995-2002 Number of income tax returns for individuals 1995-2002

Taxeringsår Assessment year	Typ av deklarationsblankett, tusental			Type of return, thousands		
	Förenklad deklaration			Särskild deklaration Special tax return	Skönstaxerade Discretionary assessments	Totalt antal Total number
	utan tillägg Simplified return without addition	med tillägg with additions	Delsumma Subtotal			
1995	3 166	2 224	5 390	1 332	46	6 768
1996	3 563	1 828	5 391	1 256	53	6 700
1997	3 488	1 981	5 468	1 250	53	6 771
1998	3 277	2 239	5 516	1 249	55	6 820
1999	3 372	2 155	5 527	1 278	58	6 863
2000	3 284	2 337	5 621	1 287	55	6 963
2001	3 204	2 496	5 699	1 299	63	7 060
2002	3 307	2 375	5 683	1 292	59	7 034

Källa: Riksskatteverkets verksamhetsstatistik.

Lite kontrolluppgiftshistoria

Kontrolluppgiften har en gammal historia, men det är först på senare år som antalet kontrolluppgifter ökat och fått en större täckning och betydelse.

Kontrolluppgift för lön m.m. infördes redan 1935. Sedan 1981 tillgodoförs deklareranden den avdragna preliminärskatten via kontrolluppgiften. I samband med att den

förenklade deklarationen infördes 1987 tillkom kontrolluppgift på inkomsträntor, aktieutdelningar m.m.

Nästa stora expansion i antalet kontrolluppgifter inträffade i samband med att den nya förenklade deklarationen med ett förslag till taxering infördes vid 1995 års taxering. För att göra taxeringsförslaget så fullständigt som möjligt infördes kontroll-

uppgifter på utgiftsräntor, tomträttsavgälder, överlåtelse av andel i allemansfonder och pensionssparande. Vid 1997 års taxering kom för första gången kontrolluppgifter avseende försäljningar av aktier och andra värdepapper. Vid 1998 års taxering

infördes kontrolluppgift på skuldbeloppets storlek. Vid 2003 års taxering tillkom kontrolluppgifter på options- och terminsaffärer, bostadsrätters förmögenhetsvärde samt avgifter till fackförening och arbetslöshetskassa.

4.7 Tabell

Kontrolluppgifter av olika slag vid taxeringen 2003

Statements of income from third party at assessment, 2003

Typ av kontrolluppgift Type of statement	Antal, tusental Number, thousands	Belopp, mdkr In BSEK
Löne- och sociala kontrolluppgifter (From employer etc)		
KU 10,13,16 Lön	7 978	968,4
KU 18 Pension, livränta, m.m.:	9 082	..
Summa (Total)	17 060	
varav lämnade på ADB-media	16 650	
varav lämnade på papper	410	
Kapital-kontrolluppgifter m.m. (From financial institutions etc):		
KU 20 Inkomsträntor, konton	6 571	11,1
Sammanlagd behållning vid årets utgång		483,2
KU 21 Inkomsträntor, fordringsrätter värdepapper	1 990	1,7
Sammanlagt värde vid årets utgång		77,8
KU 22 Utbetalt räntebidrag	3	0,2
KU 25 Utgiftsräntor	14 550	70,9
Låneskuld		1 373,6
KU 26 Tomträttsavgäld	102	0,4
KU 31 Utbetald aktieutdelning	22 535	27,0
KU 32 Erhållen ersättning vid försäljning av aktier m.m.	3 176	184,8
KU 33 Innehav av marknadsnoterade optioner och terminer	48	
KU 34 Avyttring/utfärdande/slutförande av optionsaffär	305	
KU 35 Slutförande av terminsaffär	15	
KU 40 Beräknad vinst vid försäljning av andel i fond	2 218	7,1
Beräknad reaförlust vid försäljning av andel i fond		4,9
KU 56 Förmögenhetsvärde bostadsrätt m.m.	725	150,8
KU 55 Överlåtelse av bostadsrätt – överlåtelsepris	115	59,0
Överlåtelse av bostadsrätt – förvärvspris		31,4
KU 50 Pensionssparande	2 519	14,9
KU 52 Utländsk försäkring	1	
- värde på försäkring vid årets ingång		2,2
- värde på försäkring vid årets utgång		2,3
KU 60 Avgift till fackförening/arbetslöshetskassa	7 475	
- avgift fackförening		7,7
- avgift till arbetslöshetskassa		3,8
KU 70 Näringsverksamhet (utbetald royalty, näringsbidrag m.m.)	88	13,0
KU 71 Utbetalt belopp från skogskonto m.m.	33	0,9
KU 73 Utdelning m.m. till delägare i samfällighet	15	0,1
Summa (Total)	62 484	
varav lämnade på ADB-media	62 261	
varav lämnade på papper	223	
Totalt antal KU	79 544	

Källa: Riksskatteverket. Statistikdatabasen GIN-Skatt.

4.4.2 Individernas inkomstskatt slutregleras en gång per år

Skatten på löntagarnas och pensionärernas inkomster betalas i allt väsentligt in under inkomståret genom arbetsgivarens eller pensionsutbetalarens försorg genom att preliminärskatt dras av före löne- eller pensions-

utbetalningen. Egenföretagarna betalar själva in preliminär inkomstskatt en gång per månad baserat på tidigare års inkomstnivå eller en preliminär deklARATION. Den preliminära skatten avräknas från den skatt som debiteras vid taxeringen (slutskatten).

Sedan den nya förenklade deklarationen infördes får flertalet besked om sin slutskatt redan i augusti efter inkomståret. För dem som lämnar Särskild självdeklaration lämnas besked om slutskatten i december efter inkomståret. Hur betalningsmönstret såg ut för de skatter som fastställdes i den deklaration som lämnades av individerna 2002 framgår av 4.8 Tabell.

Den slutliga skatten fastställdes i tax-

eringen till 480 miljarder kr. Arbetsgivarna betalade in drygt 438 miljarder kr genom preliminärskatteavdrag för sina anställda. Egenföretagare m.fl. betalade in 21 miljarder genom egna månatliga inbetalningar. Individerna gjorde därutöver själva 46 miljarder i kompletterande inbetalningar och 25 miljarder betalades tillbaka till individerna på grund av att för stora belopp blivit inbetalda till skattemyndigheten.

4.8 Tabell

Betalningsmönstret för den skatt som fastställts i inkomstdeklarationen för inkomståret 2001 (taxeringsåret 2002) för individer och dödsbon

Collection of income tax debited on basis of personal tax return for income year 2001 (assessment year 2002), individuals and deceased persons' estates, BSEK

	Antal, tusental Number thousands	Belopp, mdkr Amount BSEK	Belopp i % av fastställd skatt Amount in % of final tax
Summa skatt fastställd i den årliga inkomstdeklarationen (Total tax debited on basis of personal tax return)	7 686	480,1	100%
varav inbetalt via (of which paid by)			
- arbetsgivare, banker m.fl. genom preliminärskatteavdrag (employers, banks etc. by means of withdrawal)	7 989	438,5	91%
- egenföretagare m.fl. genom fördebiterad preliminär skatt (preliminary tax paid by entrepreneurs)	293	20,9	4%
Återstående differens som regleras genom skattskyldigas egna betalningar (Remaining amount regulated by individuals' own payment)		20,7	4%
fördelat på skattskyldiga som (of which tax payers):			
- har en differens på 100 kr eller mindre (having a discrepancy of 100 SEK or less)	869	0,0	0%
- får göra kompletterande inbetalningar med mer än 100 kr (making additional payments of more than 100 SEK)	2 286	45,6	9%
- har belopp att återfå på mer än 100 kr (having more than 100 SEK to be refunded)	4 531	-24,8	-5%

Anm: Den fastställda skatten i denna tabell omfattar utöver inkomstskatt på individernas förvärvsinkomster även skatt på inkomst av kapital, fastighetsskatt, förmögenhetsskatt samt kyrko- och begravningsavgift.

Källa: RSV. Statistikdatabasen GIN-Skatt.

Alla har ett eget skattekonto

Fr.o.m. 1999 har alla som betalar skatt ett eget skattekonto hos skattemyndigheten. På kontot bokförs både de betalningar de skattskyldiga själva gör och det som arbetsgivare, pensionsutbetalare och banker m.fl. dragit av som preliminär skatt. Egna inbetalningar kan göras till kontot när som helst under året. Intäkts- respektive kostnadsränta på över- och underskott räknas dag för dag precis som på ett vanligt bankkonto. När den slutliga skatten fastställts för en person jämförs detta belopp med de betalningar som kommit in från olika håll. Beroende på hur mycket som betalats uppstår därvid över- eller underskott på kontot. Den som fått ett överskott får tillbaka det som betalats in för mycket och den som har underskott får ett betalningskrav.

4.4.3 Arbetsgivarna betalar preliminärskatten varje månad

Som framgått ovan ombesörjer arbetsgivare och pensionsutbetalare m.fl. att skatt dras på de anställdas löner, pensioner m.m. och skatten betalas in till skattemyndigheterna löpande under året. Arbetsgivarna betalar dessutom in arbetsgivaravgifter. Underlaget för arbetsgivaravgifter är i princip lönesumman inkl. beskattade förmåner. Arbetsgivaravgifterna och det preliminärskatteavdrag arbetsgivarna gör för sina anställda deklarerar och betalas in en gång i månaden. Denna inbetalning skall vara gjord den 12:e i månaden efter den månad lönen betalades ut till den anställde.

Antalet arbetsgivare i Sverige uppgår till ca 300 000. Det svenska näringslivet domineras av stora arbetsgivare. Arbetsgivare med en lönesumma över fem miljoner utgör 5 å 6 procent av arbetsgivarna och svarar för 82 procent av lönesumman.

4.9 Tabell

Arbetsgivarna fördelade efter lönesumma 2002 (enligt kontrolluppgifter för inkomståret 2002)

Employers by total wages paid in 2002

Lönesumma, mnkr	Antal arbetsgivare		Lönesumma	
	antal	fördelning i %	mdkr	fördelning i %
Total wages, MSEK	Number of employers number	share in %	Total wage sum BSEK	share in %
- 0,2	124 794	41	8	1
0,2 - 0,5	63 852	21	21	2
0,5 - 1,0	43 433	14	31	3
1,0 - 5,0	52 359	17	111	12
5,0 - 10,0	8 372	2,8	58	6
10,0 - 20,0	4 222	1,4	59	6
20,0 - 50,0	2 549	0,8	78	8
50,0 - 100,0	901	0,3	63	7
100,0 -	1 155	0,4	537	56
Summa (Total)	301 637	100	966	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-Skatt.

4.10 Tabell

Den taxerade förvärvsinkomstens sammansättning inkomståret 2001 för individer och dödsbon

The structure of assessed earned income, income year 2001, individuals and deceased persons' estates

Delposter under inkomst av tjänst m.m. Structure of assessed income	Antal som deklarerat på resp. post, tusental Number of persons, thousands	Belopp, mdkr Amounts, BSEK
A. Inkomst av tjänst (Income from employment)	6 605	1 292,2
A.1 Delsumma inkomstposter (Subtotal for incomes)		1 308,8
Löner, skattepliktiga förmåner, sjukpenning m.m. (Wages and social benefits)	4 989	1 026,1
Kostnadsersättning (Compensation for costs)	135	1,4
Allmän pension, tjänstepension (General pensions)	2 123	253,3
Privat pensionsförsäkring, livränta (Private pensions)	450	15,9
Skattepliktiga ersättningar som ej är pensionsgrundande (Other taxable compensations not entitling to pension)	255	6,4
Ersättningar från fåmansföretag/handelsbolag (Remuneration from close company/partnership)	20	5,0
Övrigt (Other income)		0,7
A.2 Delsumma avdragsposter (Subtotal for deductions)		-16,6
Resor till och från arbetet (Travel between home and work)	957	-11,7
Tjänsteresor (Travel in business)	49	-0,4
Dubbel bosättning (Dual residence)	82	-1,7
Övriga kostnader (Other costs)	669	-2,8
B. Inkomst av näringsverksamhet (egenföretagare) (Income from personal business)		32,4
Aktiv näringsverksamhet (For persons active in business)	306	29,9
Passiv näringsverksamhet (For persons not active in business)	84	2,6
C. Allmänna avdrag (General exemptions)	2 018	-13,7
Pensionssparande (Private saving for pension)	2 004	-13,1
Periodiskt understöd m.m. (Periodical allowance etc.)	6	-0,1
Kvittning av underskott av näringsverksamhet mot inkomst av tjänst (Deduction of deficit in business from income from employment)	18	-0,5
D. Taxerad förvärvsinkomst (A+B-C) (Assessed income (A+B-C))	6 718	1 310,6

Källa: Riksskatteverket, Ekonomistyrningsverket. Taxeringsutfallet.

4.5 Direkt skatt på individers inkomster av förvärvsarbete

4.5.1 De taxerade förvärvsinkomsterna 1 311 miljarder kr år 2001

Sammansättningen av den taxerade förvärvsinkomsten inkomståret 2001 framgår av 4.10 Tabell. I tabellen ingår inte inkomster för personer som haft så låga inkomster att de inte behövt lämna deklaration. Sammantaget kan dessa inkomster för icke-deklaranterna beräknas till sju miljarder kr varav sex miljarder avser pensioner och en miljard löner.

Den taxerade förvärvsinkomsten som är summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet, men efter allmänna avdrag, uppgick 2001 till 1 311 miljarder kr. Den taxerade inkomsten utgör basen för skatteberäkningen. I taxeringsunderlaget ingår inkomst av tjänst med 1 292 miljarder kr. Härav utgjorde löner, skattepliktiga förmåner och vissa socialförsäkringsförmåner sammanlagt 1 026 miljarder kr varav 99 miljarder avseende socialförsäkringar (t.ex. sjuk- och föräldrapenning, arbetslöshetsersättning). De allmänna pensionerna och tjänstepensionerna svarade för 253 miljarder kr (exkl. pensionsbelopp för pensionärer som undantagits från deklarationsplikten, ca 6 miljarder kr). Egenföretagar-

nas inkomst av näringsverksamhet var 32 miljarder kr.⁴ Individerna erhöll 16 miljarder i privata pensionsförsäkringar och livräntor. Avdraget för pensionssparande var 13 miljarder kr. Avdrag för resor till och från arbetet gjordes av 957 000 personer till ett sammanlagt belopp på 11,7 miljarder.

Avdrag för arbetsresor och för pensionssparande är de vanligaste avdragen.

4.5.2 957 000 personer gör avdrag för resor till och från arbetet

Vanligaste sättet att ta sig till och från arbetet är med bil. Av arbetsresorna görs 62 procent med bil och 21 procent till fots eller med cykel. Avståndet mellan hem och arbete är i genomsnitt 14 km.

4.11 Tabell Färdsätt till och från arbetet år 2001 Means of travel to or from work year 2001

Färdsätt Means of travel	Antal resor till eller från arbetet under året		Omräknat ¹ till antal helårsresenärer, tusental Converted into number of persons, thousands	Genomsnittlig färdlängd till arbetet, km Average length of travel to place of work, km
	miljoner Number of travels to or from work during the year millions	andel,% share,%		
Fots/cykel (<i>By foot, bicycle</i>)	339	21%	848	2
Personbil (<i>Car</i>)	1 015	62%	2 538	17
Tåg och buss (<i>Train or bus</i>)	233	14%	584	20
Övrigt (<i>Other</i>)	37	2%	92	18
Summa (Total)	1 624	100%	4 061	14

1) Omvandlingen har gjorts med det schablonmässiga antagandet att personerna reser till och från arbetet 200 dagar per år.
Källa: Statistiska Centralbyrån/Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA). Den nationella reseundersökningen RES 2001.

Men det är bara i vissa fall som kostnaderna för arbetsresor får dras av vid inkomstbeskattningen. Fr.o.m. inkomståret 1998 medges avdrag för resor till och från arbetsplatsen för kostnader som överstiger 7 000 kr. Fr.o.m. år 2001 är avdraget för resor med bil 16 kr per mil.

År 2001 har 957 000 inkomsttagare gjort avdrag för resor till och från arbetet. Detta är betydligt färre än i början av 1990-talet (4.12 Tabell). Avdragsbeloppet är dock högre år 2001 – 11,7 miljarder kr mot 8,9 miljarder 1994.

Inkomstår	Gräns för att göra avdrag	Avdrag vid resor med egen bil
1993-1994	4 000 kr	13 kr/mil
1995-1997	6 000 kr	13 kr/mil
1998-2000	7 000 kr	15 kr/mil
2001-	7 000 kr	16 kr/mil

⁴ Näringsidkarnas inkomster och principerna för hur de beskattas behandlas samlat i kapitel 7 "Särskilt om företagsbeskattning".

4.12 Tabell

Reseavdraget 1993-2001

Deduction for expenses for travelling between home and place of work 1993-2001

Inkomstår	Antal personer, tusental	Totalt belopp, mnkr	Medelbelopp, tkr
Year	Number of persons, thousands	Total amount, MSEK	Average amount, KSEK
1993	1 291	8 821	6,8
1994	1 153	8 926	7,7
1995	805	7 341	9,1
1996	815	7 637	9,4
1997	872	8 256	9,5
1998	880	9 653	11,0
1999	904	10 117	11,2
2000	934	10 480	11,2
2001	957	11 670	12,1

Källa: Riksskatteverket, Ekonomistyrningsverket. Taxeringsutfallet.

Inkomståret 2001 som den senaste statistiken avser var avdraget i genomsnitt drygt 12 000 kr. För 172 000 personer översteg avdraget 20 000 kr.

4.13 Tabell

Reseavdraget inkomståret 2001

Deduction for expenses for travelling between home and place of work income year 2001

Avdrag tkr	Antal tusental	andel, %	Belopp mnkr
Deduction KSEK	Number thousands	share, %	Amount MSEK
0 - 2	90	9	108
2 - 4	128	13	383
4 - 6	116	12	573
6 - 8	99	10	693
8 - 10	84	9	753
10 - 12	73	8	794
12 - 15	91	10	1 219
15 - 20	102	11	1 757
20 - 25	63	7	1 413
25 - 30	40	4	1 089
30 - 40	39	4	1 345
40 -	30	3	1 521
Summa (Sum)	954	100	11 647

Genomsnittligt belopp i kronor
(Average amount SEK) 12 204

Källa: SCB:s inkomststatistik. Bearbetning av Storurvalet 2001.

Drygt 18 procent av inkomsttagarna gör reseavdrag. Vanligast är reseavdrag i pendlingslänen Halland och Uppsala. Det genomsnittliga avdraget för de som gör avdrag är högst i Uppsala, Södermanlands och Västmanlands län.

4.14 Tabell

Reseavdraget i olika län inkomståret 2001

Deduction for expenses for travelling between home and place of work in the different counties in 2001

	Antal som gjort avdrag	% av de som haft lön m.m.	Genomsnittligt avdragsbelopp, tkr
	Number of persons with deductions	In % of the income earners	Average amount deducted, KSEK
Stockholms	131 971	12,0	12,9
Uppsala	45 013	25,2	15,5
Södermanland	30 489	21,0	15,7
Östergötland	40 796	17,3	11,2
Jönköping	33 001	17,1	10,5
Kronoberg	20 620	19,7	10,8
Kalmar	24 371	18,4	11,3
Gotland	6 749	20,9	10,8
Blekinge	17 315	20,1	10,5
Skåne	136 363	21,3	12,1
Halland	40 522	25,7	12,5
Västra Götaland	188 313	21,8	12,0
Värmland	31 708	20,3	11,6
Örebro	28 739	18,1	11,4
Västmanland	27 908	18,8	13,8
Dalarna	30 537	19,1	11,2
Gävleborg	27 405	17,1	11,4
Västernorrland	29 360	20,5	10,7
Jämtland	12 647	16,7	12,4
Västerbotten	26 858	17,5	11,3
Norrbottnen	26 033	17,2	12,5
Riket (Total)	956 718	18,5	12,2

Källa: SCB, Den totalräknade inkomststatistiken 2001.

Tittar man på enskilda kommuner är reseavdrag mest frekventa i Lerum (46 procent), Håbo och Kungsbacka och minst vanliga i Stockholm (6,7 procent), Solna och Sundbyberg. Högst medelvärde bland dem som gjorde reseavdrag hade inkomsttagarna i Norrtälje (20 300 kr) följt av Trosa, Nynäshamn, Gnesta och Strängnäs, kommuner som ligger ca 60-80 km från Stockholm. Lägst medelvärde hade Gnosjö (7 700 kr) följt av Hammarö och Staffanstorps.

4.5.3 Fler kvinnor än män pensionssparar

Allt fler pensionssparar. Inkomståret 2001 gjorde 2 miljoner inkomsttagare avdrag för pensionssparande med ett totalt belopp på 13 miljarder kr. Detta innebär att 39 procent av personerna i aktiv ålder kompletterar sin lagstadgade pension med ett eget pensionssparande. Beloppet som drogs av uppgick i snitt till 6 500 kr. Antalet personer som pensionssparar har mer än fördubblats sedan 1991. Pensionsspararna sparar

dock i genomsnitt mindre än 1991. Avdraget för pensionssparande begränsades 1995 från ett helt till ett halvt basbelopp. För tjänsteinkomster mellan 10 och 20 basbelopp⁵ eller om man är näringsidkare får ett större avdrag göras.

4.15 Tabell Avdrag för pensionssparande 1991- 2001 Deduction for savings for individual private pension 1991-2001

Inkomstår	Antal personer, tusental	Totalt belopp, mnkr	Medelbelopp, tkr
Year	Number of persons, thousands	Total amount, MSEK	Average amount, KSEK
1991	966	9,4	9 076
1992	1 018	8,1	8 242
1993	1 070	8,2	8 795
1994	1 235	8,5	10 551
1995	1 363	6,7	9 144
1996	1 478	6,6	9 797
1997	1 576	6,6	10 415
1998	1 678	6,6	11 053
1999	1 803	6,8	12 260
2000	1 943	6,6	12 823
2001	2 001	6,5	13 004

Källa: SCB, den totalräknade inkomststatistiken.

4.16 Tabell Avdraget för pensionssparande fördelat på ålder och kön 2001 (exkl. dödsbon) Deduction for savings for individual private pension 2001 by age and gender (excl. deceased persons' estates)

Ålder Age	Avdrag för pensionssparande			Deduction for savings for individual private pension					
	Kvinnor			Män			Samtliga		
	Antal	Andel,%	Genomsnitt, tkr	Antal	Andel,%	Genomsnitt, tkr	Antal	Andel,%	Genomsnitt, tkr
	Number	Share, %	Mean value, KSEK	Number	Share, %	Mean value, KSEK	Number	Share, %	Mean value, KSEK
0-24	35 257	8	1,7	35 834	8	2,0	71 091	8	1,9
25-34	228 469	41	3,0	206 801	35	3,6	435 270	38	3,3
35-44	287 216	49	4,5	236 246	39	5,8	523 462	44	5,1
45-54	302 754	52	7,0	227 340	38	8,8	530 094	45	7,8
55-64	225 086	43	9,5	177 591	33	11,7	402 677	38	10,4
65-	16 435	2	11,6	21 622	3	14,2	38 057	2	13,1
Samtliga (Total)	1 095 217	30	5,9	905 434	26	7,3	2 000 651	28	6,5
varav i åldern 20-64 år (of which by age 20-64 years)	1 077 037	43	5,8	882 216	34	7,1	1 959 253	39	6,4

Källa: SCB, bearbetning av den totalräknade inkomststatistiken 2001.

⁵ Reglerna innebär inkomståret 2001 (prisbasbelopp = 36 900 kr) för den som är anställd och har inkomster under 369 000 kr att det största belopp som får dras av är 18 450 kr. För den som har inkomster mellan 369 000 och 738 000 kr får avdrag göras med ytterligare 5 procent av den del av inkomsten som överstiger 369 000 kr. Maximalt avdrag som kan göras av anställda är således 36 900 kr vid en inkomst på 738 000 kr.

⁶ Mer detaljerade uppgifter om storleken på pensionsavdraget för kvinnor och män återfinns i 4.39 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

4.5.4 Skatteberäkningen grundas på taxerad förvärvsinkomst

Den taxerade förvärvsinkomsten utgör bas för skatteberäkningen av skatt på arbete. Skatten tas ut som statlig och kommunal inkomstskatt. Dessutom tas för personer i aktiv ålder ut en allmän pensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften är till del avdragsgill då beskattningsunderlaget för statlig och kommunal inkomstskatt bestäms.

För att få den beskattningsbara förvärvsinkomsten görs grundavdrag. Den beskattningsbara förvärvsinkomsten utgör den bas på vilken den statliga och kommunala inkomstskatten tas ut. 4.17 Tabell visar skatternas och avgifternas storlek vid vissa inkomstnivåer år 2003. I tabellen anges också hur stor arbetsgivaravgift som betalas vid respektive nivå.

4.17 Tabell

Skatt på arbete för löntagare i aktiv ålder vid några olika inkomstnivåer 2003, inga avdrag, kommunalskatt = 31,17 % (motsvarar medelskattesats för primärkommuner och landsting)

Tax paid for wage earners of active ages at different income levels (SEK) in year 2003, no deductions, local tax rate = 31,17 % (equal to the average charge for municipalities and county councils)

1. Lön (Wage level)	50 000	100 000	150 000	200 000	250 000	300 000	350 000	400 000	500 000	1 000 000
Avdrag egenavgift pension ¹ (Deduction social security charges, pension)	-900	-1 800	-2 700	-3 500	-4 400	-5 300	-5 800	-5 800	-5 800	-5 800
Grundavdrag (Basic deduction)	-16 400	-24 900	-22 900	-17 900	-12 900	-11 400	-11 400	-11 400	-11 400	-11 400
Beskattningsbar inkomst (Taxable income)	32 700	73 300	124 400	178 600	232 700	283 300	332 800	382 800	482 800	982 800
Kommunalskatt (31,17%) (Local tax)	10 192	22 847	38 775	55 669	72 532	88 304	103 733	119 318	150 488	306 338
Kommunal inkomstskatt, fast belopp (Local tax, fixed amount)	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Statlig inkomstskatt (Central gov. income tax)	0	0	0	0	0	0	9 700	19 700	42 340	167 340
Allmän pensionsavgift ¹ (General pension contr.)	3 500	7 000	10 500	14 000	17 500	21 000	23 100	23 100	23 100	23 100
Skattereduktion allmän pensionsavgift ¹ (Tax reduction for general pension contr.)	-2 600	-5 200	-7 800	-10 500	-13 100	-15 700	-17 300	-17 300	-17 300	-17 300
2. S:a direktdebiterad skatt (Direct income tax)	11 292	24 847	41 675	59 369	77 132	93 804	119 433	145 018	198 828	479 678
3. Arbetsgivaravg. (32,82%) (General payroll tax)	16 410	32 820	49 230	65 640	82 050	98 460	114 870	131 280	164 100	328 200
Skatt + arbetsgiv. avg. (2+3) (Total tax on labour)	27 702	57 667	90 905	125 009	159 182	192 264	234 303	276 298	362 928	807 878
Arbetsgivarkostnad (1+3) (Total wage cost for the employer)	66 410	132 820	199 230	265 640	332 050	398 460	464 870	531 280	664 100	1 328 200
Behållen lön efter skatt (1-2) (Remaining wage after taxes being paid)	38 708	75 153	108 325	140 631	172 868	206 196	230 567	254 982	301 172	520 322

1) År 2003 gäller att löntagarna genom en skattereduktion kompenseras direkt för tre fjärdedelar av den uttagna allmänna pensionsavgiften. Resterande fjärdedel är avdragsgill. Reglerna är del av en reform som syftar till att kompensera löntagarna för effekterna av den allmänna pensionsavgiften.

Källa: Riksskatteverket.

4.5.5 Grundavdraget är "puckelformat"

Grundavdraget har varit lika stort vid den statliga och kommunala taxeringen sedan 1991 utom 1994 då grundavdraget tillfälligt slopades vid den statliga taxeringen. Grundavdraget har tidigare utgått från en grundnivå som därefter trappats upp för att sedan åter trappas ned till samma grundnivå. Fr.o.m. inkomståret 2003 har skett en differentiering så att avdraget blir större i låga inkomstlägen än i de högre. Grundnivån i botten är fr.o.m. år 2003 0,423 prisbasbelopp (avrundning uppåt till närmaste hundratal kronor). I de höga inkomstlägena är nivån 0,293 prisbasbelopp. Däremellan varierar grundavdraget och är som högst 0,67 prisbasbelopp. Grundnivån uttryckt i kronor vid den statliga och kommunala beskattningen inkomståren 1991-2004 framgår av sammanställningen i 4.18 Tabell. Uttryckt i kronor är grundavdraget år 2004 16 700 kr vid låga inkomstnivåer och 11 600 kr vid höga inkomstnivåer.

4.18 Tabell Grundavdragets grundnivå, maxnivå och slutnivå inkomståren 1991-2004 Basic deduction; standard level, maximum and end level in SEK 1991-2004

Inkomstår Income year	Grundavdrag, kr Basic deduction, SEK
1991	10 300 - 18 500 - 10 300
1992	10 700 - 19 400 - 10 700
1993	11 000 - 19 800 - 11 000
1994*	8 800 - 17 800 - 8 800
1995	8 900 - 18 100 - 8 900
1996	8 600 - 18 000 - 8 600
1997	8 700 - 18 000 - 8 700
1998	8 700 - 18 100 - 8 700
1999	8 700 - 18 100 - 8 700
2000	8 700 - 18 200 - 8 700
2001	10 000 - 19 500 - 10 000
2002	11 200 - 20 900 - 11 200
2003	16 400 - 25 900 - 11 400
2004	16 700 - 26 400 - 11 600

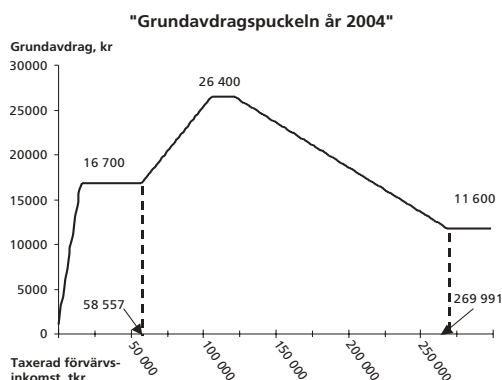
*1994 medgavs inte grundavdrag vid den statliga taxeringen.

Reglerna för grundavdrag i olika inkomstlägen innebär att grundavdraget blir "puckelformat". Inkomståret 2004 utgör grundavdraget 16 700 kr vid taxerad inkomst under 58 557 kr och 11 600 kr vid taxerad inkomst över ca 269 991. I inkomstlägena däremellan varierar grundavdraget med ett högsta värde på 26 400 kr vid taxerad inkomst mellan 106 896 och 121 830. Puckeln har tillkommit i syfte att låg- och medelinkomsttagare ska få lägre skatt än om grund-

avdraget ges med samma belopp oberoende av inkomstnivån.

4.19 Tabell Beräkning av grundavdraget i olika inkomstlägen år 2004 Calculation of basic deduction at different levels of assessed income year 2004

Taxerad förvärvsinkomst, kr Assessed earned income, SEK	Grundavdrag Basic deduction
Regelsystemet uttryckt i prisbasbelopp (pbb):	
Upp till 1,49 pbb	0,423 pbb
1,49 - 2,72 pbb	0,423 - 0,67 pbb upptrappning med 20% av inkomst över 1,49 pbb
2,72 - 3,10 pbb	0,67 pbb
3,10 - 6,87 pbb	0,67 - 0,293 pbb nedtrappning med 10% för inkomst över 3,10 pbb
6,87 pbb -	0,293 pbb
Inkomståret 2004 (Income year 2004):	
Upp till 58 557	16 700
58 557 - 106 896	16 700 - 26 400 upptrappning med 20% av inkomst över 58 557
106 896 - 121 830	26 400
121 830 - 269 991	26 400 - 11 600 nedtrappning med 10% för inkomst över 121 830
269 991 -	11 600

Tidigare har funnits ett särskilt grundavdrag för pensionärer i vissa inkomstlägen. Fr.o.m. 2003 är grundavdraget lika för förvärvsarbetande och pensionärer.

4.5.6 Statliga och kommunala inkomstskatten samt den s.k. 200-kronan

Fysiska personer betalar kommunal och statlig inkomstskatt på den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Samtliga skattebetalare med beskattningsbar förvärvsinkomst påförs kommunal inkomstskatt. Statlig inkomstskatt tas ut först när förvärvsinkomsten blir högre och överstiger den s.k. brytpunkten.

Därutöver betalar alla 200 kr i ett fast skattebelopp. Fram till 1998 har den s.k.

200-kronan varit en skatteintäkt för staten. Åren 1999-2004 tillfaller det fasta beloppet kommuner och landsting. Inkomståret 2005 återgår 200-kronan till att bli en intäkt för staten. Som ett led i den gröna skatteväxlingen har för år 2004 föreslagits en skattereduktion motsvarande det fasta beloppet på 200 kr. Att först föra på en skatt på 200 kr och sedan reducera skatten med ett lika stort belopp kan förefalla onödigt. Konstruktionen är tillfällig för år 2004 och har tillkommit för att inte störa tidigare beslutad fördelning av skatteinkomster mellan stat och kommun. Vid tidigare års skatteväxlingar har skattesänkningar för individer i första hand uppnåtts genom att höja grundavdraget. En fortsatt höjning skulle dock medfört vissa komplikationer som en följd av den indirekta kopplingen mellan grundavdraget och den nedre gränsen för att fastställa pensionsgrundande inkomst.

Genomsnittlig kommunalskatt 31,17 procent 2003

Fram t.o.m. 1999 bestod kommunalskatten av tre olika delar; skattesats för kommuner, skattesats för landsting samt församlings-skatt. I och med kyrkans skiljande från staten har församlingsskatten ersatts av en kyrkoavgift som inte är att betrakta som skatt. Kommunalskatten består därför fr.o.m. år 2000 av skatteuttag för kommunen och för landstinget. Kommunalskattesatsen varierar mellan kommuner, men landets genomsnittliga kommunalskattesats är 31,17 procent inkomståret 2003.

Statlig inkomstskatt i två skikt fr.o.m. 1999

Åren 1991-1994 utgick, utöver kommunalskatten, statlig inkomstskatt om ytterligare 20 procent på den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger skiktgränsen för statlig skatt. Åren 1995-1998 fanns en s.k. värnskatt i form av en temporär höjning av den statliga inkomstskatten från 20 till 25 procent. Skiktgränsen för statlig inkomstskatt redovisas i 4.20 Tabell.

4.20 Tabell

Skiktgräns för statlig inkomstskatt, 1991-2004

Income level at which central government income tax is to be paid, 1991-2004

Inkomstår Income year	Inkomstnivå, kr Income level, SEK				Skattesats	
	Beskattningsbar inkomst		Dito uttryckt som taxerad förvärsinkomst (se anm)		nedre skiktet	övre skiktet
	nedre skiktgräns	övre skiktgräns	nedre brytpunkt	övre brytpunkt	lower level	upper level
	Taxable income lower level	upper level	Do. in terms of assessed income lower level	upper level		
1991	170 000		180 300		20%	
1992	186 600		197 300		20%	
1993	190 600		203 500		20%	
1994	198 700		202 700		20%	
1995	203 900		221 600		25%	
1996	209 100		229 000		25%	
1997	209 100		231 600		25%	
1998	213 100		238 400		25%	
1999	219 300	360 000	245 000	389 500	20%	25%
2000	232 600	374 000	254 700	398 600	20%	25%
2001	252 000	390 400	271 500	411 100	20%	25%
2002	273 800	414 200	290 100	430 900	20%	25%
2003	284 300	430 000	301 000	447 200	20%	25%
2004*	291 800	441 300	308 800	458 900	20%	25%

* Enligt förslag i budgetpropositionen hösten 2003.

Anm: Brytpunkten uttryckt i taxerad förvärsinkomst har beräknats utifrån beskattningsbar inkomst med tillägg för grundavdrag och avdrag för allmän egenavgift för icke-pensionär.

År 1999 togs den s.k. värns-katten bort och ersattes av en statlig inkomstskatt som tas ut i två skikt. I det första skiktet är den statliga skatten 20 procent och gäller enligt förslag för år 2004 för inkomster över 308 800 kr. I det andra skiktet tas ytterligare fem procent ut i skatt. Det gäller år 2004 för inkomster över 458 900 kr. Som ett real-löneskydd indexuppräknas den nedre skiktgränsen för statliga skatten mellan åren med inflationen plus två procentenheter, medan den övre skiktgränsen endast har indexerats med inflationen. I praktiken har dock skiktgränsens nivå de flesta åren kommit att fastställas genom separata beslut. Mellan 1999 och 2004 har den nedre skiktgränsen uttryckt i beskattningsbar inkomst justerats upp från 219 300 kr till 291 800 kr dvs. med 72 500 kr. Sett över hela tidsperioden är detta mer än vad som följer av uppräkningsregeln. Uppjusteringen fördelar sig på 44 800 kr för indexregeln, 13 900 kr för att tekniskt kompensera för begränsningen av avdragsrätten för den allmänna pensionsavgiften och 13 800 kr i extra höjning för att få ned andelen inkomsttagare som har inkomster över brytpunkten.⁷

Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner

År 2001 infördes en skattelättnad för utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner som vistas i Sverige under en begränsad period. Lättnaden innebär att skatt och socialavgifter endast betalas på 75 procent av lönen. Lättnaden gäller de tre första åren av vistelsen. En särskild nämnd, Forskarskattenämnden, prövar vilka som uppfyller kriterierna.

Fram t.o.m. augusti 2003 har 2 137 ansökningar om skattelättnader kommit in. Den stora mängden ansökningar under 2001 har att göra med övergångsregler som innebär att det i samband med att reglerna infördes fanns möjlighet att ansöka för personer som redan fanns här men som ännu inte vistats tre år i landet.

Av de 1 829 ansökningar som var avgjorda sommaren 2003 har 992 bifallits. Anledningen till avslag är både att man inte uppfyller kriterierna för att få nedsättning samt avslag på formella grunder, vanligen på grund av för sent inkomna ansökningar.

4.21 Tabell

Ansökningar om skattelättnader för utländska nyckelpersoner Number of applications for tax relief for foreign experts

	Antal ansökningar Number of applications
2001	1 391
2002	479
2003 jan-aug	267
Summa (Total)	2 137
varav avslutade ¹ (of which settled)	1 829
varav bifall (of which approved)	992
varav avslag (of which refused)	837

1) t.o.m. augusti 2003

Källa: Forskarskattenämnden

Skattereduktioner för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa fr.o.m. år 2002

Skattereduktioner för fackföreningsavgift och för avgift till arbetslöshetskassa infördes år 2002.

Skattereduktionen för fackföreningsavgift motsvarar 25 procent av fackföreningsavgiften. Motivet för skattereduktionen är att likställa villkoren för medlemskap i en arbetsgivarorganisation respektive en arbetstagarorganisation. Skattelättnad i form av skattereduktion för fackföreningsavgift har funnits tidigare under åren 1983-1991.

För avgift till arbetslöshetskassa motsvarar skattereduktionen 40 procent av avgiften. Enligt de regler som fanns tidigare fick avgiften till arbetslöshetskassa dras av endast till den del den tillsammans med övriga kostnader för inkomsternas förvärvande översteg 1000 kr.

4.5.7 Marginalskatt och margineffekter

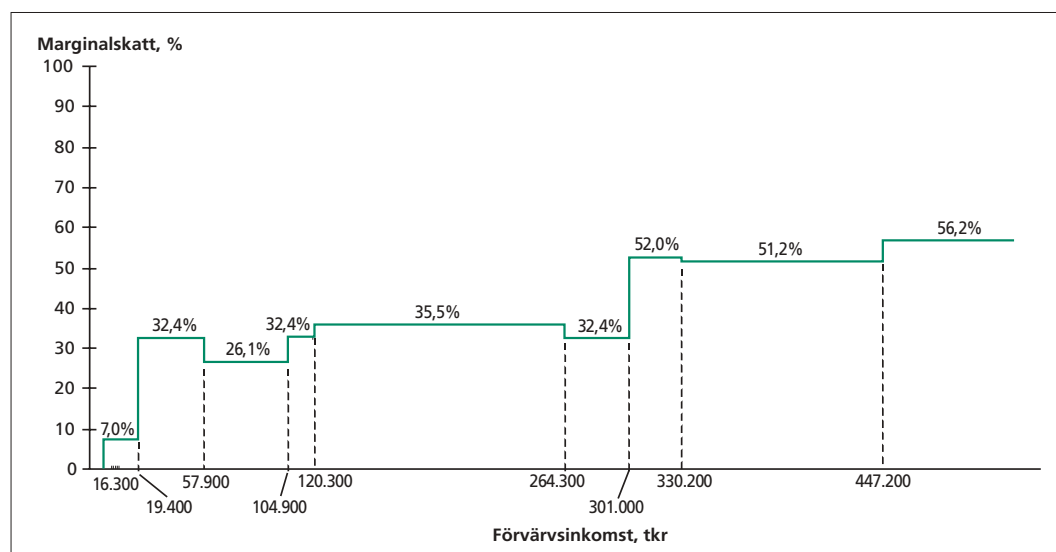
I kapitel 1 beskrivs olika marginalskattebegrepp. Det marginalskattebegrepp som används nedan – den synliga marginalskatten – inkluderar den inkomstskatt och de egenavgifter som träffar en viss inkomstökning som en individ får. Ett annat mer omfattande marginalskattebegrepp är den s.k. skatteki-

⁷ I tabellbilagan (4.37 Tabell) redovisas uppjusteringen fördelad på respektive år.

len som utöver den inkomstskatt och de egenavgifter som är direkt synliga för individen även inkluderar arbetsgivaravgifter och konsumtionskatter.

Ett annat begrepp som förekommer i diskussionerna är marginaleffekten. Marginaleffekten beaktar utöver marginalskatten de effekter en inkomstökning ger på olika inkomstberoende bidrag och avgifter. De man vanligen tänker på är bostadsbidrag, barnomsorgsavgifter, underhållsbidrag, återbetalning av studielån och socialbidrag.

4.22 Diagram Marginalskatt i olika inkomstlagen inkomståret 2003 Marginal tax rate at different income levels in 2003

Anm: I diagrammet bortses från den effekt som uppträder vid uttag av allmän pensionsavgift vid den inkomstgräns där man överskrider gränsen för deklarationsplikt.

Marginalskatten är ”i princip” 32,4 procent upptill en inkomst på 301 000 kr. På grund av grundavdragets konstruktion blir dock marginaleffekten något försänkt (26,1 procent) vid inkomster mellan 57 900 kr och 104 900 kr. I inkomstlagen mellan 120 300 och 264 300 blir marginaleffekten en aning förhöjd beroende på avtrappningen av grundavdraget. I inkomstkiktet mellan 301 000 och 330 200 tas ut statlig inkomstskatt på 20 procent samt allmän pensionsavgift och marginalskatten hamnar på 52 procent. I intervallet 330 200 till 447 200 är den statliga inkomstskatten fortfarande 20 procent men marginalskatten blir något lägre – 51,2 procent – beroende på att man passerat taket för uttag av allmän pensionsavgift. När gränsen för statsskattens övre skikt överskrids, vilket inträffar vid inkomster på 447 200 kr, blir marginalskatten 56,2 procent.

Högsta marginalskatten 56,2 procent

De sammanlagda marginalskatteeffekterna år 2003 för en person i aktiv ålder som uppstår i olika inkomstlagen illustreras i 4.22 Diagram. I beräkningarna har tagits hänsyn till grundavdragets ”puckelformade” utformning, den tillfälliga skattereduktionen för låg- och medelinkomsttagare, en kommunalskattesats på 31,17 procent (= medelutdebiteringen) och den statliga inkomstskatten. Vidare ingår effekterna av den allmänna pensionsavgiften.

18 procent över brytpunkten 2001

I utredningsskedet för den stora skattereformen i början av 1990-talet föreslogs att skiktgränsen vid genomförandet 1991 skulle sättas vid en inkomst på 200 000 kr och man räknade då med att tio procent av de skattskyldiga skulle hamna över brytpunkten. Vid riksdagsbehandlingen och beslutet om skattereformen sänktes gränsen. Skiktgränsen fastställdes därvid med inriktning att 15 procent av de skattskyldiga skulle betala statlig skatt. Inkomstskattereglerna har därefter ändrats i olika avseenden.

Ser man till utfallet 2001 för samtliga inkomsttagare över 20 år (inkl. pensionärer) hade 18 procent eller 1,2 miljoner personer inkomster över skiktgränsen för statlig inkomstskatt. Bland helårs- och heltidsanställda hade 35 procent inkomster över nedersta skiktgränsen (4.23 Tabell samt 4.38 Tabell i tabellbilagan). Bland heltidsanställda män var det 44 procent och bland heltidsanställda kvinnor 22 procent.

4.23 Tabell

Procentandelen inkomstagare över skiktgränsen för statlig inkomstskatt

Share of persons with income level above the threshold for central government income tax

	Andel, procent Share in %					
	Samtliga över 20 år (inkl. pensionärer)			Heltidsanställda 20-64 år		
	Män	Kvinnor	Båda könen	Män	Kvinnor	Båda könen
	All persons above 20 years			Full-time employees 20-64 years		
	Men	Women	All	Men	Women	All
1991	34	9	21	53	24	42
1992	28	6	17	43	16	33
1993	27	7	17	47	19	35
1994	30	9	19	52	24	40
1995	25	6	15	42	15	31
1996	26	7	16	44	19	34
1997	28	9	18	47	23	37
1998	29	9	19	48	22	38
Nivå 1 (Level 1):						
1999	30	10	20	48	23	37
2000	30	10	20	47	24	38
2001	28	9	18	44	22	35
Nivå 2 (Level 2):						
1999	7	1	4	12	3	8
2000	9	2	5	14	4	10
2001	9	2	5	13	4	10

Källa: Statistiska centralbyrån, Inkomstfördelningsundersökningarna.

Åren 2000-2002 har extra höjningar av den nedre skiktgränsen gjorts i syfte att få ned andelen som betalar statlig skatt. Inriktningen är att på sikt få ned andelen som betalar statlig skatt till 15 procent av de skattskyldiga.

Marginal effekter vid sidan av skatterna

För att ge en uppfattning om effekterna av några av de inkomstprövade systemen vid sidan av skattesystemen redovisas i 4.24 Tabell antal berörda hushåll och vilka belopp som omsätts när det gäller barnomsorgsavgifter, återbetalning av studielån och bostadsbidrag år 2001.

4.24 Tabell

Vissa inkomstberoende system vid sidan av skattesystemet 2001

Some means tested systems outside the tax system 2001

	Antal, tusental Number, thousands	Belopp, mdkr Amounts, BSEK
Barnomsorgsavgift (Day care fee):		
Ensamstående hushåll (Singles)	80	0,7
Gift/sambohushåll (Cohabiting)	313	5,0
Summa hushåll (Total households)	393	5,6
Antal "berörda vuxna" (Number of affected adults)	706	
Återbetalning av studielån m.m. (Repayment of study loan):		
Berörda individer (Affected persons)	842	5,9
Bostadsbidrag till barnfamiljer och unga (Accommodation allowances for families with children and young people):		
Ensamstående hushåll (Singles)	237	3,4
Gift/sambohushåll (Cohabiting)	71	1,2
Summa hushåll (Total households)	308	4,6
Antal "berörda vuxna" (Number of affected adults)	379	
Bostadsbidrag till pensionärer (BTP) (Accommodation allowances for pensioners):		
Ensamstående hushåll (Singles)	447	9,5
Gift/sambohushåll (Cohabiting)	46	0,9
Summa hushåll (Total households)	494	10,3
Antal "berörda vuxna" (Number of affected adults)	540	

Källa: SCB, specialuttag ur HEK och FASIT.

Antalet hushåll som betalar barnsomsorgsavgifter var 2001 ca 400 000 och det belopp som betalades var 5,6 miljarder kr. Barnsomsorgstaxorna har tidigare haft skiftande utformning mellan kommunerna. En för riket gemensam maxtaxa i barnomsorgen har införts fr.o.m. år 2002 vilket lindrar margineffekterna.

Återbetalning av studielån m.m. gjordes av ca 840 000 personer. Det återbetalda beloppet var 5,9 miljarder kr. Reglerna för återbetalning har varierat över tiden. För studielån tagna fr.o.m. hösten 2001 gäller att lånet ska betalas tillbaka under längst 25 års tid, eller till och med det år man fyller 60. Återbetalningstiden blir kortare om skulden är liten. Det lägsta belopp man betalar per år är 15 procent av prisbasbeloppet (5 790 kr för år 2003). Beloppet som betalas tillbaka kan minskas om inkomsten är låg. För studielån som är tagna före höstterminen 2001 gäller att återbetalning ska göras med fyra procent av inkomsten om denna överstiger en viss undre gräns.

Bostadsbidrag till ungdomar och barnfamiljer berörde drygt 300 000 hushåll som fick 4,6 miljarder i bostadsbidrag. För barnfamiljer gäller att bostadsbidraget minskas med 20 procent av inkomsten över viss nivå. För ungdomar minskas bostadsbidraget med en tredjedel av inkomst som överstiger viss nivå.

Bostadsbidraget till pensionärer berörde ca 490 000 hushåll och uppgick till 10,3 miljarder kr.

I en fördelningspolitisk redogörelse i 2001 års ekonomiska vårproposition⁸ har gjorts en beräkning av den genomsnittliga margineffekten för inkomstskatt och inkomstprövade bidragssystem för åren 1996-2001. För åren 1996-1998 utgör resultaten utfall och för åren 1999-2001 utgör beräkningen en prognos. I beräkningen antas att alla personer i förvärvsaktiv ålder (exklusive egenföretagare) ökar sin arbetsinsats motsvarande ett värde om 12 000 kr per år. Antalet personer motsvarar omkring 5 miljoner. De genomsnittliga margineffekterna bestäms inte bara av regler i skatte- och bidragssystemen. De är också starkt kopplade till sysselsättningen. Stigande sysselsättning minskar antalet personer med arbetslöshetsunderstöd och inkomstprövade bidrag vilket bidrar till minskade genomsnittliga margineffekter.

Av 4.25 Tabell framgår att margineffekterna sjunkit kraftigt under perioden ifråga. Den beräknade genomsnittliga nivån år 2001 uppgår till 45,5 procent vilket är 7,7 procentenheter lägre än år 1996. Den kraftiga minskningen beror främst på att arbetslösheten sjunker under denna tidsperiod, vilket minskat omfattningen av arbetslöshetsunderstöd, socialbidrag och bostadsbidrag. Regelförändringar förklarar 1,3 procentenheter av minskningen.

Den genomsnittliga marginals-katten ökade åren 1996-1998 med 2 procentenheter men har åren 1998-2001 gått ned med ca 3 procentenheter.

4.25 Tabell

Genomsnittliga margineffekter 1996-2001 fördelade på skatte- och olika bidragssystem, åldersgruppen 20-64 år (exkl. egenföretagare)

Average marginal effects 1996-2001 arising from income tax system and different means tested systems outside the tax system, population aged 20-64 years (self-employed excl.)

Margineffekt av Marginal effect due to	Nivå ¹ Level			Förändring totalt Total change		därav förändring p.g.a regler of which change due to rules	
	1996	1998	2001	1996- 1998	1998- 2001	1996- 1998	1998- 2001
Inkomstskatt ² (Income tax)	35,5	37,6	34,5	2,0	-3,1	2,1	-2,8
Barnsomsorgsavgift (Day care fee)	0,5	0,4	0,2	0,0	-0,2	-0,1	-0,2
Bostadsbidrag (Accommodation allowance)	2,2	1,6	1,5	-0,6	-0,1	-0,1	0,1
Socialbidrag (Social assistance)	2,0	1,5	1,6	-0,5	0,1	-0,1	0,1
Underhållsstöd (Maintenance allowance)	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsstöd (Labour market support)	12,9	11,1	7,6	-1,8	-3,5	-0,2	0,0
Total margineffekt (Total marginal effect)	53,2	52,2	45,5	-1,0	-6,7	1,6	-2,9

1) Inkl. maxtaxa i barnomsorgen.

2) Inkl. allmän pensionsavgift.

Källa: 2001 års ekonomiska vårproposition (Prop. 2000/2001:100). Bilaga 4. Fördelningspolitisk redogörelse.

⁸ Prop 2000/2001:100, Bilaga 4 Fördelningspolitisk redogörelse.

4.6 Mer om kommunalskatten

I detta avsnitt behandlas kommunalskatterna översiktligt. Den läsare som vill veta mer om kommunalskatterna och kommunernas ekonomi hänvisas till Statistiska centralbyråns bok ”Årsbok för Sveriges kommuner 2003”, som är huvudkällan till de uppgifter om kommunalskatterna som redovisas nedan.

4.6.1 Kommunalskatten proportionell

Kommuner och landsting har rätt att ta ut skatt samt att bestämma skattesatsens storlek. Fram till år 2000 bestod den totala skattesatsen av tre olika delar; skattesats för kommuner, skattesats för landsting och skattesats för kyrkliga kommuner. I och med kyrkans skiljande från staten utgörs den totala skattesatsen fr.o.m. år 2000 av summan av skattesatsen för kommunen och skattesatsen för landstinget.

Den tidigare församlingskatten har ersatts av en kyrkoavgift som inte är att betrakta som en skatt. Förändringen samman-

hänger med att Svenska kyrkan frigjordes från staten den 1 januari år 2000. Kyrkoavgiften inkluderar en avgift till begravningsverksamheten. De som inte tillhör Svenska kyrkan eller bor i en kommun som är huvudman för begravningsverksamheten betalar en separat begravningsavgift.⁹

Kommunalskatt betalas sedan mitten av 1980-talet endast av fysiska personer. Den kommunala inkomstskatten är proportionell, dvs. den utgår med samma procentuella andel av den beskattningsbara förvärvsinkomsten oavsett inkomstens storlek. Alla skattskyldiga betalar skatt till den kommun och det landsting där de är folkbokförda.

4.6.2 Utveckling av kommunalskatten

Utvecklingen av de kommunala skattesatserna i medeltal åren 1960-2003 redovisas i 4.26 Tabell. Den genomsnittliga kommunala skattesatsen i landet uppgår år 2003 till 31,17 procent. För att få en riktig bild av utvecklingen mellan 1999 och åren därefter måste församlingskatten exkluderas.

⁹ Den genomsnittliga kyrkoavgiften (inkl. begravningsavgift), som erläggs av de som tillhör Svenska kyrkan, är år 2003 1,19 procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten. Den genomsnittliga obligatoriska begravningsavgiften i landet har beräknats till 0,23 procent.

4.26 Tabell

Kommunala medelskattesatser vissa år under perioden 1960-2003

Mean local tax rates, certain years 1960-2003

År	Antal kommuner	Folkmängd den 1 januari tusental	Medelskattesats, %					Skatteunderlag		
			Total kommunal ¹	Total exkl. församlings-skatt	Primärkommun	Landsting ²	Församlingar	Kr per invånare	Kr per invånare reala värden ³	
Year	Number of municipalities	Population, thousands	Mean local tax rate, % Total	Total excl. parishes	Municipalities	County councils	Parishes	Tax base SEK per inhabitant	SEK per inhabitant real value	
1960	1 031	7 471	14,63	13,86	10,85	4,38	0,77	
1965	995	7 695	17,25	16,45	12,18	5,95	0,80	
1970	848	8 014	21,00	20,18	14,18	8,06	0,82	9 601	68 000	
1975	278	8 177	25,23	24,35	15,23	10,21	0,88	14 689	78 000	
1980	279	8 303	29,09	28,09	16,68	12,61	1,00	27 821	90 000	
1985	284	8 343	30,38	29,28	17,20	13,30	1,10	41 797	84 000	
1990	284	8 527	31,16	30,01	17,31	13,96	1,15	65 642	99 000	
1991	284	8 591	31,15	30,00	17,32	13,92	1,15	73 146	104 000	
1992	286	8 644	31,04	29,89	19,38	11,52	1,15	82 574	106 000	
1993	286	8 692	31,04	29,90	19,43	11,45	1,14	89 130	105 000	
1994	286	8 745	31,05	29,91	19,44	11,44	1,14	91 106	105 000	
1995	288	8 816	31,50	30,33	20,20	11,05	1,17	92 260	101 000	
1996	288	8 837	31,65	30,47	21,15	10,17	1,18	96 011	103 000	
1997	288	8 844	31,66	30,47	21,16	10,15	1,19	97 960	103 000	
1998	288	8 848	31,65	30,46	21,18	10,12	1,19	101 837	106 000	
1999	289	8 854	31,48	30,29	20,55	9,79	1,19	104 931	109 000	
2000	289	8 861	30,38	30,38	20,57	9,87	.	109 796	114 000	
2001	289	8 883	30,53	30,53	20,57	10,02	.	115 903	120 000	
2002	289	8 909	30,52	30,52	20,53	10,05	.	124 256	127 000	
2003	290	8 941	31,17	31,17	20,70	10,47	.	131 770	132 000	

1) Med total skattesats avses den procentuella andel av den beskattningsbara inkomsten som en skattskyldig påförs i kommunal inkomstskatt. Genomsnittliga skattesatser, medelskattesatser, är beräknade som vägda medelvärden med det kommunala skatteunderlaget som vikt. Från och med år 2000 ingår inte längre någon församlingsskatt i den kommunala skattesatsen, eftersom församlingarna inom Svenska kyrkan inte längre är kommuner.

2) Exklusive kommuner utanför landsting, s.k. landstingsfria kommuner.

3) Skatteunderlaget per invånare (medelskattekraften) är omräknat till reala värden genom deflatering med konsumentprisindex (KPI) med år 2003=100 (eg. inkomståret 2001=100). Värdena har genomgående avrundats till jämna tusental.

Källa: Statistiska centralbyrån, Årsbok för Sveriges kommuner 2003.

År 1990 beslutade riksdagen om kommunalt skattestopp. Den successiva ökningen av kommunalskattesatsen sedan decennier tillbaka stoppades upp åren 1990-1994. Inom ramen för skattestoppet gjordes dock 1992 en skatteväxling mellan kommuner och landsting. Anledningen var att kommunerna genom den s.k. ÄDEL-reformen övertog service och vård av äldre och handikappade från landstingen. Under åren efter 1992 har gjorts ytterligare skatteväxlingar mellan kommunerna och landstingen, i första hand med anledning av att landstingen lämnat över ansvaret för bl.a. särskolan och omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda till kommunerna. Skattestoppet hävdes 1995 med vissa reservationer. Åren 1997-1999 har funnits bestämmelser som inneburit att höjningar av kommunalskatten i särskilda fall (lågskattekommunerna Täby, Danderyd, Lidingö undantagna) reducerar det generella statsbidraget med

hälften av den ökning i skatteintäkterna som skattehöjningen medfört. Åren 1997 och 1998 berördes inga kommuner av denna reduktion. År 1999 berördes fem kommuner och det generella statsbidraget reducerades för dessa med sammanlagt ca 20 mnkr. Den tillfälliga lagen om reduktion av statsbidraget vid skattehöjningar upphörde att gälla i och med utgången av 1999. Från 1999 till 2003 har medelskattesatsen ökat med 0,88 procentenheter.

4.6.3 Kommunalskatten varierar med nästan fem procentenheter

Det totala kommunala skatteuttaget varierar mycket mellan olika kommuner och olika delar av landet. Skillnaden mellan den kommun som 2003 har lägst total kommunal skatt (Kävlinge kommun i Skåne län, 28,90 procent) och den som har högst skatt (Ragunda kommun i Jämtlands län 33,72 procent) uppgår till 4,82 procentenheter.

4.27 Tabell

Kommunerna med lägst och högst kommunalskatt 2003, procent

Local authority areas with the lowest and highest local income tax rates in 2003, percent

Tio med lägsta Ten with lowest	Procent Percent
1. Kävlinge	28,90
2. Örskelljunga	29,15
3. Solna	29,20
4. Laholm	29,25
5. Ängelholm	29,43
6. Danderyd	29,48
7. Vellinge	29,62
8. Lomma	29,63
9. Habo	29,68
10. Stockholm	29,70
Tio med högsta Ten with highest	Procent Percent
1. Ragunda	33,72
2. Kristinehamn	33,25
3. Strömsund	33,22
4. Gullspång	33,17
5. Sollefteå	33,09
6-7. Älvkarleby, Lilla Edet	33,05
8-9. Dals-Ed, Härnösand	33,04
10. Berg	33,02

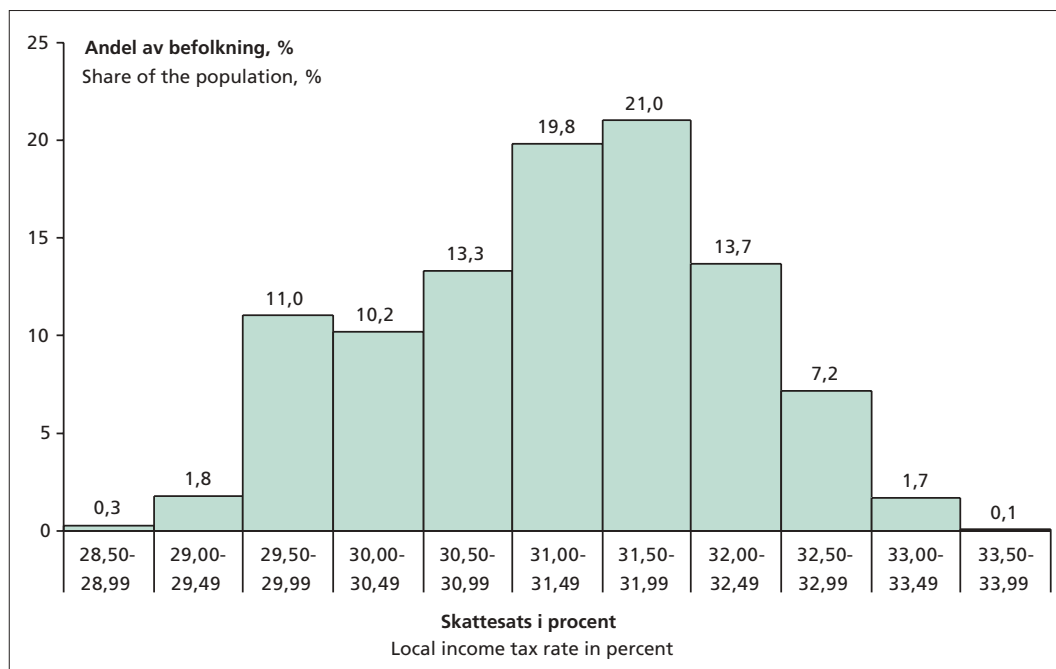
Källa: Statistiska centralbyrån, Årsbok för Sveriges kommuner 2003.

Av landets 290 kommuner hade 13 stycken en kommunal skattesats under 30 procent. Utdebitering över 32,50 procent fanns i 56 kommuner (4.40 och 4.41 Tabell i tabellbilagan). Ser man till hur stor andel av befolkningen (4.28 Diagram) som bor i kommuner med olika skattesats finner man att kommuner med skattesats under 30 procent omfattar 13 procent av befolkningen och 9 procent bor i kommuner med utdebitering över 32,50 procent.

4.28 Diagram

Folkmängden fördelad efter total kommunal skattesats 2003

Population by total local income tax rate 2003

Källa: Statistiska centralbyrån, Årsbok för Sveriges kommuner 2003 (se även 4.40 Tabell i tabellbilaga).

4.6.4 Högst skattekraft i Danderyd, lägst i Borgholm

Förvärvsinkomsterna varierar över landet och därmed det kommunala beskattningsunderlaget. Skattekraft är ett mått som används som beteckning på det skatteunderlag som härrör från kommunens egna invånare. I genomsnitt för riket var skattekraften 2003 13 1770 kr per invånare.¹⁰ Av kommunerna hade Danderyd i Stockholms län den högsta skattekraften med 190 procent av riksgenomsnittet och Borgholm i Kalmar län den lägsta med 75 procent av riksgenomsnittet (4.41 Tabell i tabellbilagan).

4.6.5 Kommunalskatten vidarebefordras från staten till kommunerna

Kommunalskatten fastställs av kommunfullmäktige men uppbärs av staten. Kommunalskatten vidarebefordras sedan från staten till kommunerna. Från och med år 1993 grundas statens utbetalning av kommunalskattemedel på senast kända skatteunderlaget i kommunen respektive landstinget. Eftersom detta blir känt med två års eftersläpning i förhållande till kommunernas verksamhetsår räknas skatteunderlaget upp med en faktor som motsvarar den beräknade ökningen av skatteunderlaget de två efterföljande åren. Den prognostiserade utvecklingen följs upp och när det slutliga taxeringsutfallet är känt görs en slutavräkning. Det nya systemet har fr.o.m. år 1998 ändrats så tillvida att slutavräkningen inte längre görs individuellt på kommun- och landstingsnivå. I stället görs en kollektiv slutavräkning som innebär att skillnaden mellan preliminära och slutliga kommunal- och landstingskattemedel på riksnivå regleras med ett enhetligt belopp per invånare i kommunen eller landstinget.

Systemförändringen som gjordes 1993 medförde att den tidigare tvååriga eftersläpningen upphörde. Det nya systemet underlättar den kommunala planeringen genom att utgifter och inkomster kommer bättre i fas.

4.6.6 Bidrags- och utjämningsystem för kommuner och landsting

Ett nytt statsbidrags- och utjämningsystem för kommuner och landsting tillämpas från 1996. Utjämningsystemet innehåller dels ett system för inkomstutjämnning, dels ett system för kostnadsutjämnning för skillnader i strukturella förhållanden. Kommuner

och landsting vars skattekraft eller strukturella förhållanden är bättre än genomsnittet för riket erlagger utjämningsavgift. Om skattekraften är lägre än riksgenomsnittet eller om de strukturella förhållandena är sämre än riksgenomsnittet utgår utjämningsbidrag. I princip ska de sammanlagda avgifterna vara lika stora som de sammanlagda bidragen – utjämningsystemet kan på så sätt sägas vara "självfinsierat" inom kommunsektorn.

4.29 Tabell

Inomkommunal utjämnning och generella statsbidrag till kommuner och landsting år 2003, mdkr

Intramunicipal equalisation and general government grants for municipalities and county councils year 2003, BSEK

	Avgift Fee	Bidrag Contri- bution	Netto Net
Inomkommunal inkomstutjämnning: (Intramunicipal equalisation of revenues)			
kommuner (municipalities)	-13,4	14,1	
landsting (county councils)	-5,9	5,5	
Summa (Total)	-19,4	19,5	0,2
Inomkommunal kostnadsutjämnning: (Intramunicipal equalisation of costs)			
kommuner (municipalities)	-5,2	5,2	
landsting (county councils)	-1,6	1,6	
Summa (Total)	-6,8	6,7	-0,1
Total inomkommunal utjämnning: (Total intramunicipal equalisation)			
kommuner (municipalities)	-18,7	19,3	
landsting (county councils)	-7,5	7,0	
Summa (Total)	-26,2	26,3	0,1
Generella statsbidrag: (General government grants)			
kommuner (municipalities)	35,1		
landsting (county councils)	8,0		
Summa (Total)	43,1		

Anm: Exkl. övergångsregler.

Källa: Statistiska centralbyrån, Årsbok för Sveriges kommuner 2003.

Det totala beräknade utjämningsbeloppet som omfördelas från kommuner och landsting som ligger bättre till än rikssnittet till kommuner och landsting under rikssnittet uppgår år 2003 till drygt 26 miljarder kr. Via inkomstutjämningsystemet omfördelas 19,5 miljarder kr och via kostnadsutjämningsystemet förflyttas på motsvarande sätt 6,7 miljarder kr.

Förutom inkomst- och kostnadsutjämnning ingår i systemet också ett generellt statsbi-

¹⁰ Avser de inkomster som intjänades två år tidigare dvs. inkomståret 2001.

drag som betalas ut med ett enhetligt belopp per invånare. Via bidrags- och utjämningsystemet överförs år 2003 43 miljarder kr från staten till kommuner och landsting.¹¹ Vissa förändringar i utjämningsystemet har gjorts under åren men den principiella uppbyggnaden av utjämningsystemet har bibehållits. Förändringarna har berört sättet att beräkna vissa av faktorerna som ingår i kostnadsutjämningsystemet. År 2001 gjordes också vissa ändringar i inkomstutjämningsystemet för att minska de negativa marginaleffekterna. Ändringen innebär i korthet en bidrags/avgiftsjustering så att en kommuns procentuella inkomstförändring (förändring av skatteinkomster netto efter inkomstutjämningsystemet) mellan två år, till 95 procent ska bestämmas av utvecklingen i riket och till 5 procent av utvecklingen i den egna kommunen. År 2004 införs ett separat kommunalt utjämningsystem avseende kostnadsskillnader för stöd och service till vissa funktionshindrade.

Nedanstående exempel för Sollentuna och Dorotea visar hur utjämningsystemet och det generella statsbidraget fungerar i det enskilda fallet år 2003. Värdena i sammanställningen avser kr per invånare.

4.30 Tabell
Exempel på utjämningsystem av inkomster och kostnader, Sollentuna och Dorotea, kr/invånare
Examples of equalisation of revenues and costs, Sollentuna and Dorotea, SEK per capita

	Sollentuna	Dorotea
Inkomstutjämnings (Equalisation of revenues)	-9 114	+5 278
Kostnadsutjämnings (Equalisation of costs)	+129	+12 055
Generellt statsbidrag (General state grant):	+3 856	+4 158
Införandetillägg/avdrag (Introduction addition/discount)	-201	-201
Summa bidrag kr/inv (Total grant per capita, SEK)	-5 330	+21 290

Källa: Statistiska centralbyrån, Årsbok för Sveriges kommuner 2003.

Sollentuna är en kommun som har en skattekraft som ligger 34 procent över riksgenomsnittet och som får avdrag inom ramen för inkomstutjämningsystemet. Doroteas skattekraft ligger 20 procent under riksgenomsnittet och får ett positivt inkomstutjämningsbidrag. Båda kommunerna har strukturella förhållanden som ligger sämre

till än snittet vilket innebär att de får ett positivt bidrag inom ramen för kostnadsutjämningsystemet. Kostnadsstrukturen i Dorotea är dock betydligt mera oförmånlig än i Sollentuna. Sammantaget, inkl. det generella statsbidraget, får Sollentuna betala en nettoavgift på 5 330 kr per invånare och Dorotea får ett bidrag på 21 290 kr per invånare.

4.7 Socialavgifter

Socialavgifterna är i ekonomisk mening till viss del avgifter, som till denna del grundar förmåner i form av rätt till sjukpenning, pensioner m.m. Till resterande del är dessa avgifter i ekonomisk mening att betrakta som skatter eftersom de inte finansierar förmåner som är relaterade till individens inkomst.

4.7.1 Olika former av socialavgifter

En av grundtankarna i skattereformen i början 1990-talet var att all arbetsersättning oavsett vilken form den har och all inkomst av näringsverksamhet skulle beläggas med någon typ av socialavgifter eller motsvarande skatt. För att uppnå detta tas socialavgifter ut i olika former.

Den första typen är de avgifter som betalas in av arbetsgivarna och som kallas för arbetsgivaravgifter. Egenföretagarnas motsvarande avgifter kallas för egenavgifter. Den andra formen är den allmänna pensionsavgift som betalas direkt av både anställda och egenföretagare.

En tredje typ är den särskilda löneskatten som är att betrakta som en renodlad skatt. Den särskilda löneskatten tillkom i samband med skattereformen i syfte att ge inkomsterna en mera likformig beskattning. Nivån på den särskilda löneskatten sattes att motsvara skattedelen av socialavgifterna såsom avgifterna var utformade vid tiden för skattereformen. Särskild löneskatt betalas på förvärvsinkomster som inte är förmånsgrundande, på vissa försäkringsersättningar och på pensionskostnader.

Socialavgifterna 398 miljarder 2001

År 2001 uppgick socialavgifterna inkl. den särskilda löneskatten totalt till 398 miljarder kr vilket innebär att de svarade för drygt hälften av de skatter som tas ut på arbete. Socialavgifterna har ökat som andel av BNP. Ökningen förklaras bl.a. av de allmänna egenavgifterna (allmänna pensionsavgiften) som infördes 1993.

¹¹ Därutöver får kommunala sektorn vissa specialdestinerade statsbidrag. Dessa bidrag uppgick till 36 miljarder kr 2001.

4.31 Tabell

Socialavgifter för olika huvudgrupper 1992-2001, mnkr

Compulsory social security contributions by main group 1992-2001, MSEK

Inkomstår Income year	Avgiftsslag Main group					Andel av BNP As percentage of GDP
	Arbetsgivar- avgifter Employers' social sec. contributions	Egenavgifter Social sec. contributions for self-employed	Allmänna egenavgifter General social sec. contributions	Särskild löneskatt Special tax on certain earned income and pension costs	Summa sociala avgifter Total social security contributions	
1992	211 912	5 463	–	10 301	227 676	15,3%
1993	185 242	4 821	6 559	9 579	206 201	13,3%
1994	191 972	4 876	13 749	10 018	220 615	13,4%
1995	214 631	5 472	28 989	9 982	259 074	14,6%
1996	230 629	5 820	37 539	11 552	285 540	15,7%
1997	237 492	5 652	46 438	12 872	302 453	16,0%
1998	251 422	5 980	56 687	16 131	330 220	16,7%
1999	266 275	6 434	59 965	18 772	351 445	16,9%
2000	283 558	7 153	63 074	22 348	376 133	17,1%
2001	299 356	7 396	65 749	25 337	397 838	17,6%

Källa: RSV och ESV. Taxeringsutfallet, riksbokföringen samt statistikdatabasen GIN-Skatt.

4.7.2 Underlag och avgiftssatser

År 2003 gäller i korthet följande för beräkning av underlaget för socialavgifterna.

Avgiftspliktigt underlag för *arbetsgivaravgifterna* är löntagarens bruttoersättning inkl. skattepliktiga förmåner och exkl. kostnadsavdrag. Om den utbetalda ersättningen till en person är mindre än 1 000 kr under ett år är denna avgiftsfri. Underlaget för *egenföretagarnas egenavgifter* är i huvudsak nettointäkten av näringsverksamhet. Arbetsgivaravgifter betalas inte för personer över 65 år och i normalfallet tas inte heller ut egenavgifter. På arbetsinkomster för personer över 65 år betalas istället särskild löneskatt.

För den *allmänna pensionsavgiften* som betalas direkt av individerna är det avgiftspliktiga underlaget inkomster upp till 8,07 inkomstbasbelopp (år 2004=342 168 kr).¹² Inkomster därutöver är avgiftsfria och berättigar inte heller till pensionsförmåner.

Underlaget för den *särskilda löneskatten*

är sådan näringsverksamhet där den skattskyldige inte själv är aktiv (s.k. passiv näringsverksamhet). Även på arbetsinkomster för personer som äldre än 65 år utgår särskild löneskatt. Särskild löneskatt tas också ut på vissa försäkringsersättningar som inte är direkt kopplade till förlorad arbetsinkomst. Vidare tas särskild löneskatt ut på de kostnader som en arbetsgivare har för pensionsutfästelser till anställda. Även egenföretagare betalar särskild löneskatt på sina pensionskostnader.

Som framgår av 4.32 Tabell har avgiftsuttagets sammansättning förskjutits sett över en längre tidsperiod. Sedan början av 1990-talet har arbetsgivar- och egenavgifter sänkts vilket uppvägs av att allmänna egenavgifter/allmän pensionsavgift införts som successivt höjts. Åren 2001- 2003 var det totala avgiftsuttaget oförändrat. Som ett led i den gröna skatteväxlingen har för år 2004 föreslagits en sänkning av avgiftsuttaget med 0,12 procentenheter.

¹² Tidigare grundades beräkningen av underlaget på det s.k. förhöjda prisbasbeloppet. År 2001 sammanfaller beräkningen enligt det förhöjda prisbasbeloppet och inkomstbasbeloppet. Uppräkningen av inkomstbasbeloppet utgår från ett inkomstindex som har koppling till utvecklingen av genomsnittlig pensionsgrundande inkomst.

4.32 Tabell

Avgiftssatser för socialavgifter för olika huvudgrupper i procent av avgiftspliktig ersättning/inkomst

Compulsory social security contributions by main group as percentages of earnings liable for charges

År Year	Avgiftsuttag, procent Rate as percentages of earning			
	Avgiftsslag		Main group	
	Arbetsgivaravgifter Employers' social sec. contributions	Egenavgifter Social sec. contributions for self-employed	Allmänna egenavgifter General social sec. contributions	Särskild löneskatt Special tax on certain earned income and pension costs
1990	38,97	34,19	-	-
1991*	38,02	34,75	-	22,20
1992	34,83	33,85	-	21,85
1993	31,00	29,55	0,95	17,69
1994	31,36	29,75	1,95	17,89
1995	32,86	31,25	3,95	21,39
1996	33,06	31,25	4,95	21,39
1997	32,92	31,25	5,95	22,42
1998	33,03	31,25	6,95	24,26
1999	33,06	31,25	6,95	24,26**
2000	32,92	31,11	7,00	24,26**
2001-2003	32,82	31,01	7,00	24,26**
2004***	32,70	30,89	7,00	24,26**

*) Genomsnitt för året. Olika avgifter gällde före och efter halvårsskiftet.

**) Särskilda bestämmelser gäller för personer som är födda 1938 eller senare och har full ålderspension (förtida uttag).

***) Enligt förslag i budgetpropositionen hösten 2003

Arbetsgivar- och egenavgifter efter ändamål

Arbetsgivar- och egenavgifterna är sammansatta av olika delavgifter avsedda för olika ändamål (4.33 Tabell). Det finns sex avgifter som tillsammans utgör socialavgifterna. Därutöver finns en allmän löneavgift

utan koppling till ett specifikt ändamål. Avgiftsuttaget domineras av avgifter för finansiering av sjukförsäkring och ålderspension. Mellan 2003 och 2004 sänkts uttaget med 0,12 procentenheter.

4.33 Tabell

Avgiftssatser för arbetsgivaravgifter och egenavgifter efter ändamål åren 2003-2004

Compulsory social security contribution rates by purpose 2003-2004

Ändamål Purpose	Arbetsgivaravgifter, % Employers' social security contributions, %		Egenavgifter, % Social sec. contributions for self-employed, %	
	2003	2004	2003	2004
Sjukförsäkringsavgift (<i>Health insurance</i>)	11,08	11,08	11,81	11,81
Föräldraförsäkringsavgift (<i>Parental insurance</i>)	2,20	2,20	2,20	2,20
Ålderspensionsavgift (<i>Old age pension</i>)	10,21	10,21	10,21	10,21
(<i>Survivor's pension</i>)	1,70	1,70	1,70	1,70
Arbetsmarknadsavgift (<i>Labour market</i>)	3,70	3,70	1,16	1,16
Arbets skadeavgift (<i>Occupational injuries</i>)	0,68	0,68	0,68	0,68
S:a socialavgifter (Total social sec. contrib.)	29,57	29,57	27,76	27,76
Allmän löneavgift (<i>General wage fee</i>)	3,25	3,13	3,25	3,13
S:a socialavgifter och allmän löneavgift (Total social sec. contrib. and general wage fee)	32,82	32,70	31,01	30,89

Anm: Avgiftssatserna för 2004 enligt förslag i budgetpropositionen hösten 2003.

Allmän pensionsavgift

De allmänna egenavgifterna som direktdebiteras löntagare och företagare har varierat i sammansättning över åren (4.34 Tabell). Fr.o.m. år 1998 finns bara en pensionsavgift. Avgiftsunderlaget för denna är fr.o.m. år 2000 inkomster upp till 8,07 förhöjda

prisbasbelopp/inkomstbasbelopp och avgiftssatsen är 7,00 procent av avgiftsunderlaget. Den högsta avgiften år 2004 blir med dessa regler 24 000 kr vilket inträffar vid en förvärvsinkomst på 342 168 kr. Den allmänna pensionsavgiften är delvis avdragsgill och ger delvis skattereduktion vid taxeringen.

4.34 Tabell

Allmänna egenavgifter i procent av avgiftspliktig inkomst

General social security contributions by purpose, rates in percent of earnings liable for charges

År Year	Avgift efter ändamål, procent Charges by purpose, percent			
	Allmän sjukförsäkringsavgift General health insurance	Allmän arbetslöshetsförsäkringsavgift General unemployment insurance	Allmän pensionsavgift Pension contribution	Samtliga allmänna egenavgifter Total general social sec. contributions
1993	0,95			0,95
1994	0,95	1,00		1,95
1995	2,95	–	1,00	3,95
1996	3,95	–	1,00	4,95
1997	4,95	–	1,00	5,95
1998 - 1999	–	–	6,95	6,95
2000 -	–	–	7,00	7,00

År 2000 inleddes en reform av förvärvsinkomstbeskattningen som innebär att de förvärvsarbetande ska kompenseras för effekterna av den allmänna pensionsavgiften. Tre fjärdedelar av reformen är genomförd t.o.m. år 2004.¹³ Den konstruktion som valts i syfte att åstadkomma lättnaden är en skattereduktion som motsvarar viss del av avgiften. Avgiften är avdragsgill men bara till den del avgiften inte motsvaras av skattereduktionen. År 2002-2004 får inkomsttagarna en skattereduktion som motsvarar 75 procent av pensionsavgiften medan 25 procent är avdragsgill. Ett exempel illustrerar tekniken. En inkomsttagare som ligger över taket ska år 2004 betala en avgift på 24 000 kr. Han får (med beaktande av avrundningsregler) en skattereduktion på 18 000 kr och får dra av 6 000 kr.

Särskild löneskatt

Särskild löneskatt tas ut på inkomster som inte grundar rätt till socialförsäkringsförmåner. Nivån på den särskilda löneskatten är schablonmässigt beräknad baserat på de avgifter som gällde vid tiden för skattereformen i början av 1990-talet. Inkomståren 1998-2004 är skattesatsen 24,26 procent av underlaget. Underlaget för den särskilda löneskatten är dels sådan näringsverksamhet där den skattskyldige inte själv är aktiv (s.k. passiv näringsverksamhet) dels arbetsinkomster för personer som är äldre än 65 år. Särskild löneskatt tas också ut på vissa försäkringsersättningar som inte kan anses ersätta förlorad arbetsinkomst (t.ex. avtalsreglerad avgångsersättning) och på bidrag till vinstandelsstiftelse. Vidare tas ut

särskild löneskatt på de kostnader som en arbetsgivare har för pensionsutfästelser till anställda samt egenföretagares pensionsförsäkringspremier.

Nya regler för personer över 65 år från 2004

I samband med att det nya pensionssystemet införs ändras reglerna när det gäller möjligheterna att tjäna in pension även efter det år en person fyllt 65 år. Ändringen har att göra med att intjänandet av pensionsrätt i det nya pensionssystemet ska ske även i de fall man fortsätter att arbeta efter 65 år. En successiv infasning kommer att ske över åren. Endast de personer som är födda 1938 eller senare omfattas av de nya reglerna. Detta innebär att de nya reglerna kommer att tillämpas från och med 2004, när de som är födda 1938 fyller 66 år. År 2005 omfattas de som är födda 1938 och 1939. År 2006 omfattas årgångarna 1938, 1939 och 1940, osv. För personer i dessa åldersgrupper som är kvar i arbetslivet kommer arbetsinkomsten att avgiftsbeläggas med dels särskild löneskatt, dels ålderspensionsavgift och allmän pensionsavgift. Den särskilda löneskatten för dessa personer kommer att bli lägre (16,16 procent f.n.) än den nuvarande särskilda löneskatten eftersom förmånsgrundande ålderspensionsavgift tas ut separat. Ålderspensionsavgift betalas med samma procentsats som för övriga anställda och egenföretagare (10,21 procent f.n.). Även för den allmänna pensionsavgiften gäller samma avgiftssats som för de under 65 år (7,00 procent f.n.).¹⁴

¹³ En fjärdedel genomfördes år 2000, en fjärdedel år 2001 och ytterligare en fjärdedel år 2002.

¹⁴ För näringsidkare med aktiv näringsverksamhet som är födda 1938 eller senare och som under hela året haft hel ålderspension (förtida uttag) tillämpas de nya reglerna redan under tiden 1999-2003.

För förvärvsaktiva personer som är födda 1937 eller tidigare fortsätter dagens regler att gälla även efter 2004.

4.7.3 Undantagsregler för avgiftsuttaget

Det finns vissa undantag från de grundläggande reglerna för avgiftsuttaget som tillkommit av regionalpolitiska och arbetsmarknadspolitiska skäl.

Ett av undantagen är den generella sänkning av arbetsgivaravgifterna med fem procentenheter till viss nivå som tillkom 1997 i syfte att underlätta för företagen att expandera. Nedsättningen uppgår till fem procent av lönesumma upp till 852 000 kr vilket för helår räknat innebär en maximal nedsättning om 42 600 kr per företag. Även egenföretagare ges en motsvarande nedsättning. Värdet på nedsättningen var 2002 ca 6,5 miljarder kr.

Fram till och med 1999 fanns också ett regionalpolitiskt stöd till näringslivet i speciellt utsatta delar av landet. Arbetsgivare och egenföretagare med viss verksamhet inom vissa kommuner i stödområdet fick sätta ned arbetsgivar- eller egenavgiften med åtta procentenheter. Nedsättningen har omfattat ca 4 000 arbetsgivare och 4 000 egenföretagare. Värdet av nedsättningen kan beräknas till 400 mnkr per år. Nedsättningen godkändes inte av EU-kommissionen eftersom den inte var förenlig med statsstödsriktlinjerna.

En ny regional stimulans av småföretagandet i stödområde A har införts från år 2002. Stimulansen är utformad som en utvidgning av den nuvarande generella nedsättningen av socialavgifterna i stödområdet från 5 till 15 procent av avgiftsunderlaget upp till 852 000 kr. Den regionala nedsättningen i stödområde A blir maximalt 85 200 kr (utöver den generella på maximalt 42 600 kr). Nedsättningen omfattar inte offentliga arbetsgivare, transportverksamhet, kol- och stålindustri och jordbruk. I stödområde A ingår särskilt utsatta kommuner och delar av kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län. Den nya nedsättningen är begränsad till belopp och faller under EU-kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse, s.k. försumbart stöd.

4.8 Beskattning av tjänstegruppliv

4.8.1 Skatten tas ut av försäkringsföretag m.fl.

Särskild premieskatt betalas på premie för grupplivförsäkring och för utbetalt belopp som motsvarar ersättning på grund av sådan försäkring. Beskattningen av tjänstegruppliv i dess nuvarande form kom till i samband med skattereformen i början av 1990-talet som en del av de basbreddningar som syftade till en mer likformig och neutral beskattning av löneförmåner. Tidigare hade förmånen av tjänstegruppliv inte beskattats. Istället för att direkt förmånsbeskatta individerna valdes som teknisk lösning att ta ut skatten av svenska försäkringsföretag, utländska försäkringsföretag ifråga om verksamhet som bedrivs här i landet och i vissa fall av arbetsgivare och näringsidkare.

År 2002 gav beskattningen av tjänstegruppliv skatteinkomster på 1 176 mnkr.

Skatten på tjänstegruppliv har satts att motsvara genomsnittlig kommunalskattesats och uttaget av särskild löneskatt. Att skattesatserna blir så olika (se nedan) sammanhänger med att beskattningsunderlaget i en del fall utgörs av förmånen efter skatt och i andra fall förmånen inkl. skatt.

4.8.2 Skattesatser

För försäkringsföretag är skattesatsen 45 procent av beskattningsunderlaget. Underlaget utgörs av 95 procent av de premieinkomster som inkommer till försäkringsföretaget och avser grupplivförsäkring i tjänsten eller yrket.¹⁵ Skatteplikt inträder när premie tas emot.

För staten och andra arbetsgivare som utan att försäkring tecknats för anställdas räkning, betalar ut ersättning som motsvarar ersättning på grund av grupplivförsäkring är skattesatsen 81,83 procent. Underlaget utgörs av utbetalt belopp. Skatteplikt inträder vid utbetalning.

För att uppnå en neutral beskattning i de fall arbetsgivare och näringsidkare väljer utlandstecknade försäkringar finns en skatteplikt direkt för arbetsgivaren/näringsidkaren eftersom utländska försäkringsföretag inte kan omfattas av svensk premieskatt.¹⁶

¹⁵ Att underlaget begränsas till 95 procent beror på att 5 procent av premien schablonmässigt antas gå till omkostnader i försäkringsföretaget.

¹⁶ I den mån betalning av premie på motsvarande försäkring till svenskt försäkringsföretag hade föranlett skatteplikt för det svenska försäkringsföretaget.

I dessa fall är beskattningsunderlaget 95 procent av betald premie och skatten uppgår till 81,83 procent av underlaget.

4.9 Andra nedsättningar m.m.

4.9.1 Skattereduktion för byggnadsarbeten ("ROT-avdraget") åren 1993-1999

I syfte att stimulera byggarbetsmarknaden gavs under åren 1993-1999 med vissa avbrott en skattereduktion "ROT-avdrag" då man anlidade någon för att reparera, bygga om eller bygga till sitt hus.

Skattereduktionen har för ägare till villor, fritidshus och bostadsrättslägenhet varit 30 procent av arbetskostnaden (inklusive moms) upp till viss nivå. För hyreshus och bostadsrättsföreningar har gällt särskilda regler för ROT-avdrag.

Sammantaget för hela perioden 1993-1999 har fattats 979 000 beslut om ROT-avdrag för fysiska personer och 52 000 beslut för juridiska personer. ROT-avdrag har givits med totalt 10,6 miljarder kr varav 4,4 miljarder till fysiska personer (4.35 Tabell) och 6,2 miljarder till juridiska personer.

4.35 Tabell "Slutfacit" för ROT-avdraget åren 1993-1999

Special tax reduction for housing improvements, 1993-1999

	Antal beslut Number of decisions	Skattereduktion, mkr Tax reduction, MSEK
Fysiska personer (<i>Individuals</i>)	978 645	4 399
Juridiska personer (<i>Legal entities</i>)	52 150	6 192
Summa (Total)	1 030 795	10 591

Källa: Riksskatteverkets debiteringssammandrag.

4.9.2 Sjöfartsstöd

Sjöfartsstöd lämnas till rederier med svensk-registrerade fartyg som används i utrikes- trafik av betydelse för den svenska utrikes- handeln eller den svenska tjänsteexporten. Stödet motsvarar den preliminärskatt och arbetsgivaravgift som betalats för de sjömän som är anställda. Sjöfartsstöd har funnits även tidigare men stödet tillgodoförs sedan oktober 2001 redarna genom kreditering på redarnas skattekonto. År 2002 uppgick kredite- ringen för sjöfartsstöd till 1,4 miljarder kr.

Tabellbilaga:

- 4.36 Tabell Befolkningen över 18 år fördelade i inkomstklasser efter taxerad förvärvsinkomst inkomståret 2001
- 4.37 Tabell Uppräkningen av skiktgränsen för statlig inkomstskatt åren 1999-2004 fördelat på orsak
- 4.38 Tabell Antal personer och procentandel över skiktgränsen för statlig inkomstskatt ("brytpunkten") åren 1991-2001
- 4.39 Tabell Avdraget för pensionssparande 2001 fördelat på intervall och kön (exkl. dödsbon)
- 4.40 Tabell Folkmängden fördelad efter total kommunal skattesats (till landsting och kommun) 2003, länsvis
- 4.41 Tabell Folkmängd, medelinkomst, skattekraft och total kommunal skattesats (till landsting och kommun) 2003 i Sveriges 290 kommuner

4.36 Tabell

Befolkningen över 18 år fördelade i inkomstklasser efter taxerad förvärvsinkomst. Uppgifter om antal inkomsttagare, inkomstsummor samt skatt på arbete i form av inkomstskatt och allmän pensionsavgift. Inkomståret 2001

Total population aged 18 years or more by assessed income from employment and business showing number of persons, income amounts and taxes on labour and general social security contributions, income year 2001

Taxerad förvärvsinkomst, tkr	Antal personer	Taxerad förvärvsinkomst, mkr	Skatt på arbete (mnr) i form av					Reduktion	Tillfällig skatte-reduktion	Summa
			Statlig inkomstskatt	Kommunal inkomstskatt	Allmän pensionsavgift	Reduktion	Tillfällig skatte-reduktion			
Assessed inc. from work, KSEK	Number of persons	Assessed inc. from work, MSEK	Taxes on labour (MSEK) Central gov. inc. tax	Local inc. tax	Pension contribution	Reduction	Temporary tax reduction	Total		
0	253 456	0	0	0	1	0	0	1		
- 20	236 954	2 300	0	168	111	-38	-119	123		
20 - 40	206 978	6 177	0	1 085	362	-176	-244	1 027		
40 - 60	377 951	19 577	0	1 744	454	-224	-324	1 651		
60 - 80	374 481	26 476	0	4 297	608	-301	-185	4 419		
80 - 100	333 190	30 019	0	6 596	864	-429	-193	6 839		
100 - 120	393 306	43 405	0	10 746	1 362	-676	-252	11 179		
120 - 140	483 514	62 983	0	16 571	2 100	-1 044	-324	17 303		
140 - 160	545 067	81 733	0	22 152	3 496	-1 739	-401	23 508		
160 - 180	530 905	90 262	0	25 045	4 519	-2 249	-364	26 950		
180 - 200	556 623	105 728	0	29 807	6 063	-3 020	-316	32 535		
200 - 220	526 049	110 389	0	31 524	6 767	-3 372	-208	34 711		
220 - 240	449 900	103 371	0	29 587	6 567	-3 273	-90	32 791		
240 - 260	374 780	93 538	0	26 812	6 044	-3 013	-31	29 812		
260 - 280	307 068	82 797	121	23 804	5 381	-2 682	-20	26 603		
280 - 300	224 086	64 829	794	18 663	4 177	-2 082	-13	21 538		
300 - 320	164 357	50 880	1 230	14 654	3 199	-1 592	-9	17 482		
320 - 340	120 297	39 634	1 379	11 428	2 307	-1 148	-7	13 959		
340 - 360	95 507	33 389	1 480	9 627	1 826	-909	-5	12 019		
360 - 400	136 474	51 653	2 897	14 947	2 634	-1 311	-8	19 160		
400 - 500	176 757	78 223	6 296	22 707	3 430	-1 705	-8	30 719		
500 - 1000	157 158	99 568	13 061	29 006	3 016	-1 501	-7	43 576		
1000 -	19 869	34 181	7 006	9 968	380	-189	-1	17 164		
Samtliga (All)	7 044 728	1 311 111	34 264	360 937	65 669	-32 673	-3 129	425 068		
varav för följande kategorier (by categories):										
1. Pensionärer (Pensioners)	1 606 511	214 258	2 685	53 586	269	-133	-373	56 034		
2. 18-24 år (18-24 years)	710 956	58 475	89	15 234	4 044	-1 999	-587	16 782		
3. Egenföretagare (Self-employed)	147 179	24 003	452	6 554	1 514	-752	-131	7 637		
4. Löntagare (Employees)	3 729 105	929 603	30 198	263 651	57 366	-28 562	-1 622	321 031		
5. Övriga (Others)	850 977	84 772	839	21 912	2 476	-1 226	-416	23 584		

Anm: Kategorierna i tabellen är avgränsade på följande sätt. Ingen under 18 år är med. Grupp 1 består av ålderspensionärer. De är således 65 år eller äldre. Grupp 2 är ungdomar i åldern 18-24 år. Inget krav finns på inkomst. Grupp 3 och 4 är personer med minst 10 000 kr i förvärvsinkomst (definierad som summan av lön och inkomst av aktiv näringsverksamhet). Är lönen större än inkomst av aktiv näringsverksamhet så förs man till löntagare. I annat fall till företagare. Om förvärvsinkomst saknas eller är under 10 000 kr så ingår man i övriggruppen.

Källa: SCB:s inkomststatistik, bearbetning av Stururvalet 2001.

4.37 Tabell

Uppräkningen av skiktgränsen för statlig inkomstskatt åren 1999-2004 fördelat på orsak, kr

Adjustment of level at which central government income tax is to be paid distributed by cause, 1999-2004, SEK

Inkomstår Income year	Nivå taxerad förvärs- inkomst Level assessed income	Nivå beskatt- ningsbar inkomst Level taxable income	Uppräkning av beskattningsbar inkomst på grund av Adjustment upwards of taxable income due to			
			Indexering Indexation	Teknisk höjning ¹ Technical adjustment	Justering av skiktgränsen därutöver Adjustment of level in addition	Total nominell uppräknig Total nominal adjustment
Nedre skiktgränsen (Lower level)						
1999	245 000	219 300				
2000	254 600	232 600	+5 300	+4 400	+3 600	+13 300
2001	271 500	252 000	+6 900	+4 500	+8 000	+19 400
2002	290 100	273 800	+11 800	+5 000	+5 000	+21 800
2003	301 000	284 300	+10 500	+0	+0	+10 500
2004*	308 800	291 800	+10 300	+0	-2 800	+7 500
Total förändring 1999-2004 (Total change 1999-2004)	+63 800	+72 500	+44 800	+13 900	+13 800	+72 500
Övre skiktgränsen (Upper level)						
1999	389 500	360 000				
2000	398 600	374 000	+8 700	+5 300	+0	+14 000
2001	411 100	390 400	+11 100	+5 300	+0	+16 400
2002	430 900	414 200	+18 300	+5 500	+0	+23 800
2003	447 200	430 000	+15 800	+0	+0	+15 800
2004*	458 900	441 300	+15 600	+0	-4 300	+11 300
Total förändring 1999-2004 (Total change 1999-2004)	+69 400	+81 300	+69 500	+16 100	-4 300	+81 300

1) Som kompensation för effekterna av den avdragsbegränsning för den allmänna pensionsavgiften som genomförts dessa år.

* Enligt förslag i budgetpropositionen hösten 2003

4.38 Tabell

Antal personer och procentandel över skiktgränsen för statlig inkomstskatt ("brytpunkten") åren 1991-2001

Number of persons and share of persons with income level above the threshold for central government income tax 1991-2001

	Antal, tusental			Andel, procent		
	Män	Kvinnor	Båda könen	Män	Kvinnor	Båda könen
	Number, thousands			Share in %		
	Men	Women	All	Men	Women	All
Samtliga 20- år (All age 20-)						
1991	1 052	308	1 360	34	9	21
1992	876	213	1 088	28	6	17
1993	839	230	1 068	27	7	17
1994	930	284	1 214	30	9	19
1995	791	193	984	25	6	15
1996	821	231	1 052	26	7	16
1997	888	292	1 180	28	9	18
1998	934	286	1 220	29	9	19
Nivå 1 (Level 1):						
1999	941	331	1 272	30	10	20
2000	952	337	1 289	30	10	20
2001	892	319	1 212	28	9	18
Nivå 2 (Level 2):						
1999	237	44	281	7	1	4
2000	267	56	323	9	2	5
2001	272	60	332	9	2	5
Heltidsanställda 20-64 år (Full-time employees 20-64 years)						
1991	789	230	1 019	53	24	42
1992	625	147	772	43	16	33
1993	598	162	760	47	19	35
1994	679	210	889	52	24	40
1995	577	138	715	42	15	31
1996	610	170	780	44	19	34
1997	657	218	874	47	23	37
1998	683	210	893	48	22	38
Nivå 1 (Level 1):						
1999	684	236	920	48	23	37
2000	715	248	963	47	24	38
2001	673	238	911	44	22	35
Nivå 2 (Level 2):						
1999	174	31	205	12	3	8
2000	203	42	246	14	4	10
2001	204	45	250	13	4	10

Källa: Statistiska centralbyrån, bearbetning av den totalräknade inkomststatistiken 2001.

4.39 Tabell

Avdraget för pensionssparande 2001 fördelat på intervall och kön (exkl.dödsbon)

Deduction for savings for individual private pension 2001 by size of deduction and gender

tkr KSEK	Antal inkomsttagare i nedanstående klasser av pensionssparande Number of income earners by size of the deduction for savings for private pension		
	Kvinnor Women	Män Men	Samtliga Total
- 2	201 484	165 002	366 486
2 - 4	403 176	289 291	692 467
4 - 6	114 134	85 394	199 528
6 - 8	130 326	97 433	227 759
8 - 10	42 629	38 390	81 019
10 - 12	27 259	26 005	53 264
12 - 16	52 172	50 408	102 580
16 - 20	112 385	109 014	221 399
20 - 24	5 734	17 009	22 743
24 - 30	3 569	13 385	16 954
30 - 40	2 175	13 200	15 375
40 -	174	903	1 077
Samtliga (All)	1 095 217	905 434	2 000 651
varav i åldern 20-64 år (of which aged 20-64 years)	1 077 037	882 216	1 902 715
Andel av personer 20-64 år (Share of persons 20-64 years)	43,3%	34,4%	38,8%
Genomsnittligt sparat belopp, tkr (Average amount saved, KSEK)	5,8	7,1	6,4

Källa: Statistiska centralbyrån, bearbetning av den totalräknade inkomststatistiken 2001.

4.40 Tabell

Folkmängden fördelad efter total kommunal skattesats (till landsting och kommun) 2003, länsvis

Population by total local tax rate (to county and municipality) 2003, by counties

Län County	Folkmängd, tusental Population, thousands	Procentuell fördelning av folkmängd efter total kommunal skattesats Share of population in per cent by total local tax rate in %											
		28,50- 28,99	29,00- 29,49	29,50- 29,99	30,00- 30,49	30,50- 30,99	31,00- 31,49	31,50- 31,99	32,00- 32,49	32,50- 32,99	33,00- 33,49	33,50- 33,99	
Stockholms	1 850	-	4,7	44,2	8,7	9,8	14,8	16,0	1,8	-	-	-	100
Uppsala	299	-	-	-	-	-	83,7	-	6,0	7,3	3,0	-	100
Södermanlands	259	-	-	-	34,7	16,8	6,4	42,1	-	-	-	-	100
Östergötlands	413	-	-	-	32,7	18,8	48,6	-	-	-	-	-	100
Jönköpings	328	-	-	2,9	13,0	68,2	10,8	5,1	-	-	-	-	100
Kronobergs	177	-	-	-	8,7	63,1	22,8	5,4	-	-	-	-	100
Kalmar	235	-	-	-	-	-	11,2	28,3	54,2	6,3	-	-	100
Gotlands	57	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	100
Blekinge	150	-	-	-	-	-	-	49,6	19,0	31,4	-	-	100
Skåne	1 145	2,2	4,1	6,1	26,6	21,4	37,5	1,1	1,0	-	-	-	100
Hallands	279	-	8,2	31,1	36,8	23,9	-	-	-	-	-	-	100
Västra Götalands	1 508	-	-	-	4,1	6,8	19,7	49,7	12,9	4,6	2,3	-	100
Värmlands	273	-	-	-	-	-	9,6	3,6	43,7	28,0	15,2	-	100
Örebro	273	-	-	-	-	-	7,0	48,5	44,5	-	-	-	100
Västmanlands	259	-	-	-	-	49,8	-	7,6	35,5	7,0	-	-	100
Dalarnas	277	-	-	-	-	-	-	31,9	29,6	38,5	-	-	100
Gävleborgs	277	-	-	-	-	-	9,5	56,2	27,2	7,1	-	-	100
Västernorrlands	244	-	-	-	-	-	-	22,5	45,4	13,0	19,1	-	100
Jämtlands	128	-	-	-	-	-	-	-	-	78,6	16,7	4,8	100
Västerbottens	255	-	-	-	-	-	-	-	79,7	20,3	-	-	100
Norrbottens	254	-	-	-	-	4,9	50,8	33,4	1,6	9,3	-	-	100
Hela riket (Total)	8 941	0,3	1,8	11,0	10,2	13,3	19,8	21,0	13,7	7,2	1,7	0,1	100
Antal kommuner med resp. skattesats (Number of municipalities)		1	5	7	26	39	52	49	55	43	12	1	290

Källa: Statistiska centralbyrån, Årsbok för Sveriges kommuner 2003.

4.41 Tabell

Folkmängd, medelinkomst, skattekraft och total kommunal skattesats (till landsting och kommun) 2003 i Sveriges 290 kommuner

Population, average income, tax base and total local tax (to county and municipality) 2003 in the 290 municipalities of Sweden

Län/kommun	Folkmängd	Skatteunderlag*	Total	
County/municipality	den 31 dec	kr/inv	Index:	skattesats
	2002		riket=100	%
	Population	Average tax	Share of	Total local
	31 Dec 2002	base per	average	tax rate
		capita, SEK	tax base,%	
Hela riket	8 940 788	131 770	100	31,17
- kommun med lägsta (Kävlinge)				28,90
- kommun med högsta (Ragunda)				33,72
Stockholms län:				
Botkyrka	75 216	122 311	93	31,75
Danderyd	29 755	250 576	190	29,48
Ekerö	22 936	163 651	124	30,85
Haninge	70 902	137 427	104	31,20
Huddinge	86 457	145 230	110	31,85
Järfälla	61 290	158 542	120	30,75
Lidingö	41 192	211 363	160	30,59
Nacka	76 624	174 975	133	30,18
Norrälja	53 702	122 917	93	31,74
Nykvarn	8 204	147 820	112	30,65
Nynäshamn	24 528	133 096	101	31,45
Salem	13 875	151 933	115	30,95
Sigtuna	35 771	144 651	110	31,75
Sollentuna	58 515	176 072	134	30,30
Solna	57 585	165 771	126	29,20
Stockholm	758 148	168 075	128	29,70
Sundbyberg	33 797	162 813	124	30,90
Södertälje	79 613	131 186	100	31,15
Tyresö	39 720	154 192	117	31,25
Täby	60 198	200 700	152	29,90
Upplands-Bro	37 444	153 912	117	31,20
Upplands-Väsby	21 162	141 177	107	31,20
Vallentuna	25 905	146 089	111	30,30
Vaxholm	9 631	156 496	119	31,50
Värmdö	32 664	147 568	112	32,08
Österåker	35 633	151 976	115	31,85
Stockholms län	1 850 467	161 408	122	30,36
Uppsala län:				
Enköping	37 647	122 171	93	31,35
Häbo	17 864	149 415	113	32,20
Knivsta	12 586	146 668	111	31,40
Tierp	20 088	112 991	86	31,45
Uppsala	179 673	134 420	102	31,40
Älvkarleby	8 970	123 908	94	33,05
Östhammar	21 827	120 962	92	32,55
Uppsala län	298 655	131 544	100	31,58
Södermanlands län:				
Eskilstuna	90 089	119 103	90	31,70
Flen	16 520	115 897	88	31,10
Gnesta	9 813	123 519	94	31,80
Katrineholm	32 381	117 551	89	30,50
Nyköping	49 310	127 998	97	30,00
Oxelösund	11 183	136 692	104	30,80
Strängnäs	30 015	132 620	101	30,00
Trosa	10 514	140 511	107	30,40
Vingåker	9 181	113 007	86	31,50
Södermanlands län	259 006	123 535	94	30,87
Östergötlands län:				
Boxholm	5 291	111 603	85	31,00
Finspång	21 208	124 803	95	31,15
Kinda	10 014	106 520	81	31,00
Linköping	135 066	134 235	102	30,25
Mjölby	25 153	116 448	88	31,00

Län/kommun	Folkmängd	Skatteunderlag*	Total	
County/municipality	den 31 dec	kr/inv	Index:	skattesats
	2002		riket=100	%
	Population	Average tax	Share of	Total local
	31 Dec 2002	base per	average	tax rate
		capita, SEK	tax base,%	
Motala	42 078	120 250	91	30,75
Norrköping	123 303	120 610	92	31,30
Söderköping	14 009	117 225	89	30,85
Vadstena	7 629	123 532	94	31,10
Valdemarsvik	8 230	107 880	82	31,00
Ydre	4 004	105 773	80	30,50
Åtvidaberg	11 887	117 520	89	30,75
Ödeshög	5 566	102 812	78	30,75
Östergötlands län	413 438	123 711	94	30,79
Jönköpings län:				
Aneby	6 631	106 999	81	31,00
Eksjö	16 761	118 385	90	31,57
Gislaved	29 976	125 283	95	30,25
Gnosjö	9 997	130 196	99	30,78
Habo	9 584	122 750	93	29,68
Jönköping	118 581	125 147	95	30,75
Mullsjö	7 124	115 351	88	30,85
Nässjö	29 341	115 809	88	30,85
Sävsjö	10 975	107 738	82	31,25
Tranås	17 718	115 669	88	31,22
Vaggeryd	12 603	121 033	92	30,00
Vetlanda	26 428	115 217	87	30,85
Värnamo	32 252	126 882	96	30,75
Jönköpings län	327 971	121 597	92	30,75
Kronobergs län:				
Älvesta	18 930	115 840	88	31,00
Lessebo	8 255	115 629	88	31,00
Ljungby	26 943	120 531	91	30,75
Markaryd	9 615	114 262	87	30,79
Tingsryd	13 175	107 769	82	31,25
Uppvidinge	9 580	113 749	86	31,50
Väckjö	75 036	129 164	98	30,75
Älmhult	15 444	121 098	92	30,39
Kronobergs län	176 978	121 791	92	30,83
Kalmar län:				
Borgholm	11 162	99 291	75	32,20
Emmaboda	9 690	119 997	91	31,83
Hultsfred	14 893	109 454	83	32,53
Högsby	6 300	101 384	77	32,13
Kalmar	60 066	123 927	94	32,03
Mönsterås	13 220	117 780	89	32,03
Mörbylånga	13 430	114 076	87	32,03
Nybro	19 871	114 189	87	31,95
Oskarshamn	26 161	129 668	98	31,38
Torsås	7 293	104 532	79	32,05
Vimmerby	15 628	112 949	86	32,08
Västervik	36 913	117 428	89	31,78
Kalmar län	234 627	117 599	89	31,94
Gotlands län:				
Gotland	57 381	107 455	82	32,75
Blekinge län:				
Karlskrona	30 739	124 844	95	32,60
Karlskrona	60 676	125 173	95	31,90
Olofström	13 637	126 180	96	31,65
Ronneby	28 472	118 075	90	32,00
Sölvesborg	16 351	120 167	91	32,66
Blekinge län	149 875	123 299	94	32,12

Län/kommun County/municipality	Folkmängd den 31 dec 2002 Population 31 Dec 2002	Skatteunderlag*		Total skattesats % Total local tax rate
		kr/inv Average tax base per capita, SEK	Index: riket=100 Share of average tax base,%	
Skåne län:				
Bjuv	13 674	114 434	87	30,88
Bromölla	12 022	122 590	93	32,15
Burlöv	15 326	121 868	92	30,48
Båstad	14 009	122 863	93	30,32
Eslöv	28 985	114 069	87	30,13
Helsingborg	119 406	128 321	97	30,10
Hässleholm	48 536	113 537	86	31,00
Höganäs	22 790	136 059	103	30,12
Hörby	13 949	105 424	80	30,17
Höör	14 169	114 199	87	31,22
Klippan	15 745	113 362	86	30,40
Kristianstad	74 951	119 527	91	31,25
Kävlinge	25 191	135 510	103	28,90
Landskrona	38 475	114 760	87	30,63
Lomma	18 167	161 033	122	29,63
Lund	100 402	135 814	103	30,88
Malmö	265 481	117 021	89	31,23
Osby	12 637	114 225	87	31,65
Perstorp	6 789	122 347	93	30,95
Simrishamn	19 406	110 454	84	30,90
Sjöbo	17 027	105 878	80	30,31
Skurup	13 949	113 007	86	30,50
Staffanstorps	20 110	142 121	108	29,88
Svalöv	12 705	111 878	85	30,38
Svedala	18 151	132 133	100	30,38
Tomelilla	12 447	102 574	78	31,00
Trelleborg	38 759	118 791	90	30,75
Vellinge	31 087	159 563	121	29,62
Ystad	26 383	121 140	92	30,25
Åstorp	13 150	110 926	84	30,68
Ängelholm	37 706	125 290	95	29,43
Örkelljunga	9 419	106 703	81	29,15
Östra Göinge	14 087	114 006	87	31,00
Skåne län	1 145 090	122 667	93	30,61
Hallands län:				
Falkenberg	38 896	110 165	84	30,20
Halmstad	86 585	120 550	91	29,75
Hylte	10 401	114 262	87	30,25
Kungsbacka	66 573	146 323	111	30,55
Laholm	22 750	107 976	82	29,25
Varberg	53 346	116 951	89	30,25
Hallands län	278 551	123 271	94	30,10
Västra Götalands län:				
Ale	25 835	127 615	97	2,25
Alingsås	35 327	125 129	95	32,04
Bengtstors	10 516	113 435	86	32,79
Bollebygd	7 831	130 370	99	31,74
Borås	98 150	124 681	95	31,74
Dals-Ed	5 044	105 240	80	33,04
Essunga	5 757	107 293	81	30,54
Falköping	30 896	113 487	86	31,35
Färgelanda	6 939	110 387	84	31,94
Grästorp	5 848	113 133	86	31,29
Gullspång	5 765	103 898	79	33,17
Göteborg	474 921	135 937	103	31,80
Götene	12 983	117 132	89	31,29
Herrljunga	9 486	109 783	83	31,89
Hjo	8 845	112 864	86	32,25
Härryda	30 844	142 903	108	31,40
Karlsborg	6 967	113 913	86	31,75
Kungälv	37 912	135 469	103	32,14
Lerum	35 558	140 054	106	31,14

Län/kommun County/municipality	Folkmängd den 31 dec 2002 Population 31 Dec 2002	Skatteunderlag*		Total skattesats % Total local tax rate
		kr/inv Average tax base per capita, SEK	Index: riket=100 Share of average tax base,%	
Lidköping	36 941	120 791	92	30,94
Lilla Edet	13 010	118 638	90	33,05
Lysekil	14 801	121 148	92	32,74
Mariestad	23 743	118 576	90	31,44
Mark	33 015	114 439	87	31,89
Mellerud	9 807	105 932	80	32,74
Munkedal	10 434	106 986	81	33,01
Mölnadal	57 079	43 570	109	31,39
Orust	15 113	118 124	90	31,64
Partille	33 088	142 003	108	30,99
Skara	18 311	20 501	91	31,25
Skövde	49 405	126 241	96	30,49
Sotenäs	9 467	119 580	91	31,99
Stenungsund	21 755	132 719	101	32,57
Strömstad	11 218	111 521	85	31,59
Svenljunga	10 529	109 273	83	31,45
Tanum	12 210	105 474	80	31,87
Tibro	10 624	112 969	86	30,59
Tidaholm	12 585	111 454	85	31,25
Tjörn	14 826	128 480	98	31,09
Tranemo	11 988	117 553	89	31,00
Trollhättan	52 937	131 573	100	31,64
Töreboda	9 426	102 864	78	31,19
Uddevalla	49 683	120 328	91	32,39
Ulricehamn	22 299	115 607	88	31,23
Vara	16 009	106 909	81	30,54
Vårgårda	10 668	115 267	87	31,74
Vänersborg	37 025	126 695	96	32,39
Åmål	12 829	116 877	89	32,79
Öckerö	11 981	129 905	99	30,44
Västra Götalands län	1 419 735	127 774	97	31,70
Värmlands län:				
Arvika	26 262	112 276	85	31,40
Eda	8 670	105 674	80	32,00
Filipstad	11 178	115 983	88	32,50
Forshaga	11 474	117 075	89	32,90
Grums	9 312	121 918	93	32,90
Hagfors	13 797	118 604	90	32,80
Hammarö	14 237	140 078	106	32,60
Karlstad	80 934	129 189	98	32,25
Kil	11 892	115 628	88	32,90
Kristinehamn	23 963	122 861	93	33,25
Munkfors	4 086	114 039	87	33,00
Storfors	4 605	118 570	90	32,75
Sunne	13 573	108 282	82	32,30
Säffle	16 289	114 695	87	32,15
Torsby	13 404	107 377	81	33,00
Årjäng	9 743	103 124	78	31,75
Värmlands län	273 419	120 078	91	32,43
Örebro län:				
Askersund	11 449	118 784	90	32,10
Degerfors	10 306	124 789	95	32,10
Hallsberg	15 651	120 106	91	32,10
Hällefors	7 794	116 571	88	32,10
Karlskoga	30 600	134 547	102	32,10
Kumla	19 105	125 636	95	31,10
Laxå	6 471	121 236	92	32,10
Lekeberg	7 027	113 536	86	31,90
Lindesberg	23 492	119 967	91	32,10
Ljusnarsberg	5 482	112 770	86	32,10
Nora	10 515	121 325	92	32,10
Örebro	125 520	123 544	94	31,90
Örebro län	273 412	123 457	94	31,93

Län/kommun County/municipality	Folkmängd den 31 dec 2002 Population 31 Dec 2002	Skatteunderlag*		Total skattesats % Total local tax rate
		kr/inv Average tax base per capita, SEK	Index: riket=100 Share of average tax base,%	
Västmanlands län:				
Arboga	13 574	123 189	93	32,02
Fagersta	12 325	134 735	102	32,77
Hallstahammar	14 986	122 907	93	31,97
Heby	13 725	104 318	79	32,27
Kungsör	8 222	122 530	93	32,12
Köping	24 647	121 311	92	32,32
Norberg	5 876	119 916	91	32,82
Sala	21 663	115 006	87	32,47
Skinnskatteberg	4 785	117 372	89	31,97
Surahammar	10 207	128 319	97	32,47
Västerås	128 902	135 116	103	30,77
Västmanlands län	258 912	127 761	97	31,51
Dalarnas län:				
Avesta	22 296	124 699	95	32,40
Borlänge	47 049	123 773	94	32,75
Falun	54 841	127 943	97	31,80
Gagnef	10 008	113 143	86	32,58
Hedemora	15 584	117 168	89	32,00
Leksand	15 301	115 881	88	31,55
Ludvika	25 975	126 452	96	32,40
Malung	10 593	112 072	85	31,90
Mora	20 024	117 931	89	32,77
Orsa	7 015	102 935	78	32,15
Rättvik	10 898	108 446	82	32,15
Smedjebacken	11 157	125 912	96	32,79
Säter	11 043	116 247	88	32,65
Vansbro	7 235	108 031	82	32,63
Älvdalen	7 617	105 211	80	31,90
Dalarnas län	276 636	120 589	92	32,29
Gävleborgs län:				
Bollnäs	26 210	116 090	88	31,25
Gävle	91 276	130 521	99	31,90
Hofors	10 372	126 791	96	32,25
Hudiksvall	37 048	120 091	91	31,50
Ljusdal	19 776	112 556	85	32,75
Nordanstig	10 021	108 704	82	32,25
Ockelbo	6 101	111 870	85	32,45
Ovanåker	12 193	109 290	83	32,25
Sandviken	36 765	129 645	98	32,00
Söderhamn	27 250	121 618	92	31,55
Gävleborgs län	277 012	123 188	93	31,87
Västernorrlands län:				
Härnösand	25 193	125 727	95	33,04
Kramfors	20 711	116 385	88	32,84
Sollefteå	21 384	115 939	88	33,09
Sundsvall	93 252	137 760	105	32,29
Timrå	17 784	129 632	98	32,34
Ånge	10 948	116 545	88	32,79
Örnsköldsvik	55 047	124 337	94	31,79
Västernorrlands län	244 319	128 195	97	32,39
Jämtlands län:				
Berg	7 949	101 508	77	33,02
Bräcke	7 406	109 090	83	32,72
Härjedalen	11 289	110 618	84	32,97
Krokom	14 005	111 126	84	32,67
Ragunda	6 079	111 406	85	33,72
Strömsund	13 371	106 567	81	33,22
Åre	9 692	105 972	80	32,72
Östersund	58 156	128 041	97	32,52
Jämtlands län	127 947	117 183	89	32,75

Län/kommun County/municipality	Folkmängd den 31 dec 2002 Population 31 Dec 2002	Skatteunderlag*		Total skattesats % Total local tax rate
		kr/inv Average tax base per capita, SEK	Index: riket=100 Share of average tax base,%	
Västerbottens län:				
Bjurholm	2 608	104 790	80	32,60
Dorotea	3 247	105 897	80	32,60
Lycksele	12 884	117 079	89	32,55
Malå	3 553	121 122	92	32,35
Nordmaling	7 573	109 644	83	32,35
Norsjö	4 541	109 441	83	32,85
Robertsfors	7 168	106 512	81	32,10
Skellefteå	71 813	122 074	93	32,10
Sorsele	3 046	105 761	80	32,60
Storuman	6 679	110 065	84	32,10
Umeå	106 525	126 770	96	32,30
Vilhelmina	7 655	105 579	80	32,60
Vindeln	5 960	105 846	80	32,60
Vännäs	8 479	114 039	87	32,60
Åsele	3 499	106 389	81	32,60
Västerbottens län	255 230	120 414	91	32,29
Norrbottnens län:				
Arjeplog	3 291	117 470	89	31,70
Arvidsjaur	7 017	116 554	88	30,75
Boden	28 268	127 067	96	31,55
Gällivare	19 420	132 535	101	31,75
Haparanda	10 334	102 709	78	31,20
Jokkmokk	5 782	115 436	88	31,30
Kalix	17 805	121 075	92	31,75
Kiruna	23 555	135 393	103	32,55
Luleå	72 139	132 453	101	31,20
Pajala	7 206	105 155	80	31,50
Piteå	40 531	125 290	95	31,45
Älvsbyn	8 835	114 393	87	31,65
Övertorneå	4 058	113 902	86	32,00
Övertorneå	5 391	102 904	78	30,95
Norrbottnens län	253 632	125 600	95	31,52

*) Avser den kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomsten för inkomståret 2001 dividerat med den totala folkmängden.

Källa: Statistiska centralbyrån, Årsbok för Sveriges kommuner 2003.

Källor och lästips:

Ekonomistyrningsverket:

- Inkomstliggaren (hänvisningar till aktuella skattelagar och skatteförordningar)
- Budgetprognos (4 gånger om året).
- Statens Finanser (populär framställning om bl.a. skatterna)
- ESV:s hemsida (www.esv.se).

Riksskatteverket:

- De svenska skatternas historia
- RSV-Nytt (sammandrag av förslag i betänkanden, propositioner, beslut om förändringar m.m.; utkommer ungefär varannan vecka).
- RSV:s hemsida (www.rsv.se).

Statistiska centralbyrån:

- Inkomster och bidrag 2001. Individuppgifter. Statistiska meddelanden serie HE 20.
- Inkomstfördelningsundersökningen 2001. Statistiska meddelanden serie HE 21.
- Taxering och skatter 2001. Individ- och taxeringshushållsuppgifter. Statistiska meddelanden serie HE 22.
- Taxeringsutfallet. Statistiska meddelanden serie OE 21.
- Årsbok för Sveriges kommuner.
- SCB:s hemsida (www.scb.se).

Övrigt:

- ESO-rapporten: Lönar sig arbete? (Ds 1997:73)
- Konjunkturinstitutet: Konjunkturläget samt Analysunderlag till Konjunkturläget
- Finansdepartementet: Beräkningskonventioner. (Konventioner för beräkning och redovisning av budgeteffekter vid ändrade skatte- och avgiftsregler. Rapport från Skatteeconomiska enheten på Finansdepartementet).
- Prop. 1997/98:151: Inkomstgrundad ålderspension, m.m.
- Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS): Valfärdspolitik i kristid – håller arbetslinjen? SNS-förlag 1998.
- Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS): Från dagis till servicehus. Valfärdspolitik i livets olika skeden. SNS-förlag 1999.
- Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS): Privatiseringens gränser – perspektiv på valfärdspolitiken. SNS-förlag 2000.
- Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS): Ny kris i befolkningsfrågan? SNS-förlag 2001.
- Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS): Alternativ i valfärdspolitiken. Hur möter vi en åldrande befolkning och internationalisering? SNS-förlag 2002.